

371.2011

ศ ๑๒๕๐

ย.๓

การบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของ
ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 6

ปริญญานิพนธ์

ของ

เสริมปัญญา เทียมวัน

24 ก.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

173083

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

..... (รศ.สมบูรณ์ อุปถัมภ์) กรรมการ

..... (รศ.ทวีบูรณ์ ทอมเย็น)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... (รศ.สมบูรณ์ อุปถัมภ์) กรรมการ

..... (รศ.ทวีบูรณ์ ทอมเย็น)

..... กรรมการ

..... (ผศ.สุกัญญา คิยะสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๑๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์สมบูรณ์ อุปถัมภ์ รองศาสตราจารย์ทวีบูรณ์ หอมเย็น และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา ทิยะสุวรรณ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ แก่ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อยทุกประการ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ นายล้วน รอคทอง ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดร.บุญลือ ทองอยู่ ผู้อำนวยการกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายธนัญชัย ปกป้อง ศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายประจวบ เสียงฉำ ศึกษาธิการอำเภออุทัย นายประทีป หงษ์โสภา ศึกษาธิการอำเภอภาชี นายสมภูมิ บ่ายเที่ยง นักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้กรุณาตรวจแก้และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณนายบุญเหลือ แผลงเวียง ศึกษาธิการเขตเขตการศึกษา 6 นายงาม วีระสัย อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอุทัย อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่อำนวยความสะดวกในจัดทำและส่งแบบสอบถามครั้งนี้ ขอขอบพระคุณศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนครบถ้วนเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ คุณอังคณา โกสีย์สวัสดิ์ คุณดารารพร กงจา คุณวัชรินทร์ นุชนาคา คุณประเสริฐ ทองเกตุ คุณสุวิทย์ พรหมทา คุณจินตนา เทียมวัน เด็กหญิงบุญทวี เทียมวัน ตลอดจนเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 16 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณพี่ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา สำหรับคุณค่าความดีตลอดจนประโยชน์อันจะพึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ และคุณครูอาจารย์ทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัย

เสริมปัญญา เทียมวัน

สารบัญ

บท	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและภารกิจในการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร การศึกษา	10
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ	16
อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์อำเภอ	18
หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอในปัจจุบัน	23
งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยภายในประเทศ	37
งานวิจัยในต่างประเทศ	41
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	42
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43

ประชากร	43
กลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	45
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การจัดกระทำกับข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของ ศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยการหาค่าเฉลี่ยและ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน	59
ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหาร งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบ ของงานรวมทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้าน รวม 4 ด้าน	82

<u>ขั้นตอนที่ 3</u>	เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้าน รวม 4 ด้าน ดังนี้	92
3.1	เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตามวุฒิ โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรี และต่ำกว่า กับศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสองปริญญาตรี	92
3.2	เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	97
<u>ขั้นตอนที่ 4</u>	ศึกษาสภาพความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวม 4 ด้าน	103
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	110
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	110
	การตรวจสอบเครื่องมือ	111
	การวิเคราะห์ข้อมูล	112
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	113

การอภิปรายผล	126
ข้อเสนอแนะ	134
ข้อเสนอแนะสำหรับทำการวิจัยเพิ่มเติม	136
บรรณานุกรม	139
ภาคผนวก	144
ประวัติย่อของผู้วิจัย	165

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเป็นรายจังหวัด	44
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจังหวัดและตำแหน่ง	48
3 ค่าร้อยละของกลุ่มศึกษาธิการอำเภอ จำแนกตามวุฒิ	51
4 ค่าร้อยละของกลุ่มศึกษาธิการอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ..	52
5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านวิชาการเป็นรายข้อ	59
6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลเป็นรายข้อ	65
7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษาเป็นรายข้อ	70
8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษเป็นรายข้อ	76

9	<p>ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานเป็นรายด้าน รวม 4 ด้าน</p>	81
10	<p>ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน</p>	83
11	<p>เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม การศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้านเป็นรายคู่</p>	84
12	<p>ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มี ต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านวิชาการ</p>	85
13	<p>เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม การศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านวิชาการเป็นรายคู่</p>	86
14	<p>ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงาน ด้านการตรวจติดตามและประเมินผล</p>	87

15	เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลเป็นรายคู่	88
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา	89
17	เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม การศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษาเป็นรายคู่	90
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้าน กิจการพิเศษ	91
19	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการ ศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษาธิการ อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน โดยจำแนกตามวุฒิ	93
20	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขต การศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการ อำเภอ ในงานด้านวิชาการ โดยจำแนกตามวุฒิ	94
21	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงาน ด้านการตรวจติดตามและประเมินผล โดยจำแนกตามวุฒิ	94

22	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิ	96
23	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ โดยจำแนกตามวุฒิ	97
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ความมองประกอบของงานรวมทุกด้าน โดยจำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	98
25	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านวิชาการ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ...	99
26	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	100
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการกิจกรรมการศึกษา โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	101

28	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	102
29	เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นรายกลุ่ม	103
30	คำร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและการกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวม 4 ด้าน ..	104

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอ 29

ภูมิหลัง

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2522 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 52)

หน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นอยู่ในขณะนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานใหม่ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมาโดยมีหน้าที่รับผิดชอบงานที่สำคัญ 2 ประการ คือ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 31)

1. งานบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับ งานทางด้านธุรการ การเงิน บัญชี และงานพัสดุ
2. งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับงานวิชาการ ข้อมูล สถิติ แผนงาน การตรวจติดตามและประเมินผล งานด้านกิจกรรมการศึกษา และงานกิจการพิเศษ

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ แต่เดิมนั้นมีหน้าที่รับผิดชอบงานในลักษณะกว้างขวางมาก กล่าวคือ รับผิดชอบงานการศึกษาของทุกระดับทุกระดับที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในระดับอำเภอ ซึ่งการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เน้นทางด้านธุรการ การเงิน-บัญชี และพัสดุ และการบริหารงานบุคคล ซึ่งมีผลทำให้การปฏิบัติงานทางด้านวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการมีน้อยมาก

ต่อมาสภาวะทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เปลี่ยนแปลงไปทำให้ภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่เคยปฏิบัติมานั้นเปลี่ยนแปลงไปด้วย กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะ

เทียบเท่ากรม ต่างก็ได้มีการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาในส่วนที่กรมรับผิดชอบใหม่ โดยตั้งสำนักงาน หรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาขึ้นเองทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จึงทำให้ภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอลดปริมาณลงไปมาก แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาคหน่วยงานเดียวในระดับอำเภอก็ยังยังมีหน้าที่ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานในการจัดการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปในแนวเดียวกันเพื่อสนองนโยบายโดยส่วนรวมของกระทรวงศึกษาธิการและของรัฐบาล (คุชฎี วงศ์ศศิธร. 2528 : 2 - 5)

จากเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว ทำให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอต้องลดบทบาทในการบริหารการศึกษาในระดับอำเภอลง และในสายตาของบุคคลทั่วไป ดูเหมือนว่าสำนักงานศึกษาธิการอำเภอไม่มีความสำคัญในการบริหารการศึกษาระดับอำเภออีกต่อไป ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้พิจารณาเห็นว่าถ้าต้องการให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอซึ่งมีศึกษาธิการอำเภอเป็นหัวหน้าสำนักงานปฏิบัติงานในฐานะของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดประสิทธิผลต่อการศึกษาในส่วนรวม มีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาท อำนาจหน้าที่ และอัตรากำลังของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเสียใหม่ ให้สอดคล้องกับสภาพการบริหารงานการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบัน จึงได้กำหนดหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอใหม่ 2 ประการดังกล่าว

งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษานั้นเป็นงานที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และเน้นหนักในด้านการปฏิบัติ โดยที่ศึกษาธิการอำเภอจะต้องปฏิบัติงานให้ได้ผลอย่างดียิ่ง และเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้แบ่งหมวดหมู่ของงานดังกล่าวไว้รวม 4 ด้าน คือ

1. งานด้านวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับ ข้อมูล สถิติ สารสนเทศ การจัดทำแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ การควบคุมเกี่ยวกับหลักสูตร และการแนะแนวศึกษา ตลอดจนการจัดทำงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น

2. งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล เป็นงานเกี่ยวกับการตรวจนิเทศ การจัดการ และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาภายในอำเภอให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการของอำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา กรม กระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล เป็นต้น

3. งานด้านกิจกรรมการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น งานลูกเสือ ยุวกาชาดและเนตรนารี งานส่งเสริมกิจกรรมกีฬาและกรีฑา งานส่งเสริมเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม เป็นต้น

4. งานด้านกิจกรรมพิเศษ เป็นงานเกี่ยวกับ การพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ งานความมั่นคงของชาติ งานด้านสาธารณประโยชน์ งานป้องกันและแก้ปัญหาเสพคึกให้โทษ ในสถานศึกษา เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงทางด้านบทบาท อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้านวิชาการและกิจกรรมการศึกษาดังกล่าวนี้เอง เป็นผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะศึกษาธิการอำเภอ และบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอส่วนมาก ยังไม่คุ้นเคยกับภารกิจที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่งต่างไปจากสภาพของการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติกันมาในอดีต ประกอบกับความไม่พร้อมในการจัดสรรทรัพยากร ในการบริหารงาน จึงมีผลทำให้ไม่เอื้อในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้

จากข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอผู้หนึ่ง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอที่เกี่ยวกับภารกิจ ในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาว่าปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ และบังเกิดประสิทธิผลหรือประโยชน์ต่อการศึกษาโดยส่วนรวมเพียงใด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนปรับปรุงการบริหารงานดังกล่าว ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว โดยการศึกษาครั้งนี้ มุ่งสอบถามทัศนะหรือความเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาโดยตรง

คือศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดว่าจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนสาเหตุที่เลือกเขตการศึกษา 6 ในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ เพราะเขตการศึกษา 6 ซึ่งเป็นเขตการศึกษาที่ตั้งอยู่ในบริเวณภาคกลางตอนล่างของประเทศ อันประกอบไปด้วย จังหวัดต่าง ๆ รวม 7 จังหวัดด้วยกันคือ จังหวัดลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท และอุทัยธานีนั้น เป็นเขตการศึกษาซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการคัดเลือกให้เป็นเขตการศึกษาผู้นำทางด้านวิชาการเขตหนึ่งในจำนวนเขตการศึกษาที่ได้รับคัดเลือก รวม 4 เขต คือ เขตการศึกษา 3, 6, 7 และเขตการศึกษา 11 ดังนั้นเขตการศึกษา 6 จึงมีนโยบายที่จะพัฒนา และพยายามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนต้องการที่จะปรับปรุงงานทางด้านวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงานในพื้นที่เขตการศึกษา 6 รับผิดชอบอยู่ให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานเดียวของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคระดับอำเภอที่สามารถปฏิบัติงานสนองนโยบายของเขตให้มากที่สุด แต่ในปัจจุบันสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 จำนวน 64 สำนักงาน โดยส่วนรวมแล้วยังไม่สามารถปฏิบัติงานดังกล่าว ให้ตรงกับความต้องการและตอบสนองนโยบายของเขตการศึกษา 6 ได้ ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ทั้งสำนักงานศึกษาธิการอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6 ปฏิบัติงานในด้านวิชาการและกิจกรรมการศึกษาได้สอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ, ในเขตการศึกษา 6

3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกตามวุฒิและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานช่วยให้ศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยเฉพาะในเขตการศึกษา 6 สามารถกำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้ศึกษานิเทศก์อำเภอ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และหาทางปรับปรุงแก้ไขงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
3. ช่วยให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด สำนักงานศึกษานิเทศก์เขต เขตการศึกษาต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุง ส่งเสริม ติดตามประเมินผล และพัฒนาศึกษานิเทศก์อำเภอ ตลอดจนบุคลากรในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ให้สามารถ ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน

- 1.1 งานด้านวิชาการ
- 1.2 งานด้านการตรวจ ติดตามและประเมินผล
- 1.3 งานด้านกิจกรรมการศึกษา
- 1.4 งานด้านกิจการพิเศษ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 แยกได้ดังนี้

2.1.1	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	จำนวน	64 คน
2.1.2	นักวิชาการศึกษา	จำนวน	47 คน
2.1.3	ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	114 คน
	รวมประชากรทั้งสิ้น	จำนวน	225 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรในเขตการศึกษา 6 โดยคิดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) แยกตามกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

2.2.1	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	จำนวน	41 คน
2.2.2	นักวิชาการศึกษา	จำนวน	30 คน
2.2.3	ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	73 คน
	รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น	จำนวน	144 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวของบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 ตำแหน่ง แบ่งออกเป็น

3.1.1.1 ศึกษาธิการอำเภอ

3.1.1.2 นักวิชาการศึกษา

3.1.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1.2 วุฒิ ของศึกษาธิการอำเภอ แบ่งออกเป็น

3.1.2.1 ปริญญาตรี และต่ำกว่า

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ แบ่งออกเป็น

3.1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.3.2 ตั้งแต่ 5 - 10 ปี

3.1.3.3 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ใน 4 ด้านคือ

3.2.1 งานด้านวิชาการ

3.2.2 งานด้านการตรวจ ติดตามและประเมินผล

3.2.3 งานด้านกิจกรรมการศึกษา

3.2.4 งานด้านกิจการพิเศษ

นियามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา หมายถึง ภารกิจที่ศึกษาธิการอำเภอ ต้องรับผิดชอบ และปฏิบัติให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ปรากฏผลแก่ผู้ร่วมงานในด้านงานต่าง ๆ ดังนี้

1.1 งานด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการประมวลและวิเคราะห์ ข้อมูลสถิติทางด้านการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็น ในการดำเนินการวางแผน และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมทั้งระยะสั้น ระยะยาวของอำเภอ การขอตั้งงบประมาณ การวิเคราะห์การใช้งบประมาณและทรัพยากร การ ณะแนวการศึกษาและอาชีพ การวางแผนพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และการประสานงานทาง วิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรแบบเรียน การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ตลอดจนงานประเมิน ผลการศึกษา

1.2 งานด้านการตรวจ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการ ตรวจนิเทศ การจัดการและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาภายใน อำเภอ และรวมถึงการตรวจรายงานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในอำเภอว่าเป็นไปตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการของอำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา กรม กระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาล ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

1.3 งานด้านกิจกรรมการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริม วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น งานส่งเสริมกิจกรรมทางด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม งานส่งเสริมกิจกรรมการกีฬาและกรีฑา งานลูกเสือ ยุวกาชาดและเนตรนารี งานนโยบายตามที่ ได้รับมอบหมาย

1.4 งานด้านกิจการพิเศษ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทของ กระทรวงศึกษาธิการ งานความมั่นคงของชาติ งานด้านสาธารณประโยชน์ งานป้องกันและแก้ปัญห ยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา

2. ศึกษาธิการอำเภอ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอประจำกิ่งอำเภอหรือผู้รักษาการในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ผู้รักษาราชการแทนศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ปี 2532 - 2533

3. นักวิชาการศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษา และให้ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ปี 2532 - 2533

4. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากกรมสามัญศึกษา ให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

5. เขตการศึกษา 6 หมายถึง ท้องที่ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศในพระราชกฤษฎีกาแบ่งออกเป็นเขต เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานการศึกษา ประกอบไปด้วยจังหวัดต่าง ๆ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลพบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี

6. วุฒิ หมายถึง ประกาศนียบัตร และ/หรือปริญญาบัตรที่ศึกษาธิการอำเภอ ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับสูงสุด แบ่งเป็นปริญญาตรี และต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรี

7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ศึกษาธิการอำเภอดำรงตำแหน่งและได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามตำแหน่งนั้น โดยนับเวลาดังแต่วันที่ดำรงตำแหน่งนั้นจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาและค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาดังการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาค้นคว้าและวิจัยดำเนินไปตามขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ และงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการวิจัยเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร และภารกิจในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารการศึกษา
2. ตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ
3. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์อำเภอ
4. หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอในปัจจุบัน
5. งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและภารกิจในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารการศึกษา

ธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์จะไม่อยู่ตามลำพังแต่เพียงผู้เดียว แต่จะรวมกันเป็นหมู่เหล่า เพราะว่ามีมนุษย์ทุกคนย่อมมีความต้องการสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิตมากมายหลายชนิดด้วยกัน ลำพังตัวของมนุษย์แต่เพียงผู้เดียวย่อมไม่สามารถที่จะสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้กับตนเองได้เองได้

ทุกอย่างไป มนุษย์จึงต้องพึ่งพาอาศัยกัน รวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นองค์การ และเป็นสถาบันทางสังคมขึ้นเพื่อดำเนินงานทั้งของตนเอง และของกลุ่มให้ไปสู่ความสำเร็จทั้งหลายทั้งปวง

เมื่อมนุษย์รวมกันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม มีหัวหน้าปกครองบังคับบัญชา มีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะของความรู้ความสามารถ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างพวกเดียวกัน เมื่อกลุ่มและสังคมขยายตัวใหญ่ขึ้น มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มนุษย์ก็เริ่มสร้างระเบียบและกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติ โดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดความสำเร็จเรียบร้อยขึ้นในองค์การและในสังคมนั้น ๆ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหาร

การบริหาร เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก เป็นตัวบังคับให้ทราบถึงแนวโน้มของความก้าวหน้า และความเสื่อมของสังคมด้วย (สมพงษ์ เกษมสิน. 2526 : 4)

ในทางทฤษฎีมีผู้ที่ให้นิยามเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "การบริหาร" ไว้หลายแนวคิดด้วยกัน ดังนี้

บาร์นาร์ด (Barnard. 1964 : 72) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การทำงานภายในองค์การซึ่งเป็นระบบของการทำงานร่วมกัน โดยการร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

ไซมอน (Simon. 1976 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า คือ "ศิลปะ" ในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จตรงจุดมุ่งหมายขององค์การ หรือตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารได้ตัดสินใจเลือกแล้ว

เฮอร์เชย์ และบลันชาร์ด (Hersey and Blanchard. 1982 : 3) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและกลุ่ม และ/หรือการทำงานโดยอาศัยบุคคลอื่นและกลุ่ม เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

ภิญโญ สาธร (2519 : 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน และ

วิจิตร ศรีสอาน (2523 : 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้ "การบริหาร" เป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคล (ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป) ร่วมมือกันทำกิจการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 5) มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารว่า การบริหาร หมายถึงวิธีการที่ผู้บริหารได้ใช้อำนาจ ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ หรือคาดว่าจะมีการดำเนินงานของสถานหรือหน่วยงานนั้น ๆ ให้ดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 6) กล่าวถึงการบริหารว่า หมายถึง การใช้ศาสตร์ และศิลปะ นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resources) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ถวิล เกอกุลวงศ์ (2530 : 17) ได้ให้ความหมายของการบริหารไปในแนวที่สอดคล้องกับ ไชมอน ว่า หมายถึง การแก้ปัญหาให้บรรลุตามเป้าหมาย ลักษณะของการแก้ปัญหามักดำเนินไปในรูปของการตัดสินใจและ/หรือการปฏิบัติที่ทั้งสองประการ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ช่วยเหลือและร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์การ เพื่อให้กิจกรรมของกลุ่มบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรการบริหารอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากความหมายของการบริหารดังกล่าวข้างต้น ถ้านำมาใช้ในเรื่องของการบริหารการศึกษา จะให้ความหมายดังนี้

ภิญโญ สาธร (2519 : 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ความสามารถ หักศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน

ซึ่งการที่จะดำเนินงานทางด้านบริหารการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่ายหรือหลายคณะช่วยกันและร่วมมือกันปฏิบัติการกิจนั้นให้ลุล่วงไป ซึ่งการปฏิบัติการกิจดังกล่าวคงจะไม่พ้นความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยเฉพาะผู้บริหารทางด้านการศึกษา และ

โดยที่ผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้นำทางด้านการศึกษา ในอันที่จะทำให้การศึกษามรรลุดีดูประสงคที่ต้งไว้ จึงต้องมีภารกิจหลายประการ ซึ่งผลจากการวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้สรุปรงานของผู้บริหารการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ (อุทัย ธรรมเทโซ. 2528 : 45 - 46)

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา
3. การบริหารงานธุรการ การเงิน การบัญชี พัสดุ และการบริการ
4. การบริหารกิจการนักเรียน
5. การบริการชุมชน

ซึ่งงานการวิจัยดังกล่าวได้สอดคล้องกับความเห็นของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น

กริฟฟิธ และคนอื่น ๆ (Griffith and others. 1962 : 172) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภารกิจของผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกษาว่าควรแบ่งออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. การปรับปรุงโปรแกรมการศึกษา
2. การคัดเลือกและพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ
3. การทำงานร่วมกับชุมชน
4. การจัดการกิจของหน่วยงานทางการศึกษาทั้งหมด

นอกจากนั้น วิจิตร ศรีสอาด (2523 : 32 - 37) ยังได้กล่าวว่าการจำแนกภารกิจในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารการศึกษานั้นมักจะกระทำกัน 3 วิธี คือ

1. การวิเคราะห์ตามภารกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบริหารการศึกษา หรือตามขอบข่ายของงาน

2. การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารการศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ โดยการสังเกตจากการปฏิบัติงานหรือการสอบถามผู้บริหารการศึกษาโดยตรง

3. การวิเคราะห์ความมุ่งหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาเพื่อจะกำหนดภารกิจของการบริหารการศึกษาที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็นการจำแนกภารกิจตามเกณฑ์สมรรถภาพของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งการจำแนกภารกิจดังกล่าวนี้ จำแนกได้ดังนี้

ฟิสก์ (Fisk. 1957 : 221) ได้จำแนกภารกิจของผู้บริหารการศึกษาตามขอบข่ายของงานไว้ 4 ประการ คือ

1. ความสัมพันธ์กับชุมชน
2. การปรับปรุงส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา
3. การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร
4. การจัดและดูแลเรื่องการเงิน อาคารสถานที่ และอุปกรณ์

ส่วนการจำแนกภารกิจตามพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ (Ohio State University 1955; citing Ramseyer. 1955 : 18 - 56) ได้จำแนกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารไว้ 9 ประการ คือ

1. การกำหนดเป้าหมาย (Setting Goals) ของการศึกษาโดยทั่วไปและเป้าหมายของโรงเรียน
2. การกำหนดนโยบาย (Making Policy) การศึกษาของโรงเรียน
3. การกำหนดบทบาท (Determining Roles) หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลในหน่วยงาน

4. การประสานงาน (Coordinating Administrative Function and Structure)
5. การประเมินประสิทธิภาพ (Appraising Effectiveness) ของหน่วยงาน
6. การทำงานกับผู้นำชุมชนเพื่อการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา (Working with Community Leadership to Promote Improvements in Education)
7. การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Using the Educating Resources of the Community)
8. การให้ประชาชนมีส่วนร่วม (Involving People) ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา รวมทั้งการติดตามประเมินผล
9. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มต่าง ๆ สำหรับการกำหนดภารกิจของบริหารการศึกษา ตามความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศึกษานั้น ศูนย์พัฒนาการบริหารการศึกษาประจำภาคใต้ของสหรัฐอเมริกา (Southern States Cooperative Program in Education Administration. 1955) ได้จำแนกไว้รวม 8 ประการ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน
2. งานกิจการนักเรียน
3. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. งานบุคลากรของโรงเรียน
5. งานอาคารสถานที่
6. งานยานพาหนะ
7. การจัดระบบงาน
8. งานธุรการและการเงิน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าภารกิจของผู้บริหารการศึกษานั้น จะมีลักษณะซึ่งคล้ายกันไม่ว่าจะจำแนกออกในลักษณะใด แต่สิ่งที่ผู้บริหารการศึกษาจำเป็นต้องแสดงออกนั้น จะมี 3 ลักษณะด้วยกัน คือ งานด้านวิชาการ งานธุรการและพัฒนา และงานด้านกิจการนักเรียน เพราะงานดังกล่าวจะเป็นตัวชี้วัดผลแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดและนอกจากนั้นคุณภาพของการศึกษาจะพัฒนาไปไม่ได้ ถ้าผู้บริหารการศึกษาละเลยภารกิจใน 3 ลักษณะดังกล่าวนี้

2. ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์เป็นตำแหน่งสถาบัน เพราะตำแหน่งศึกษานิเทศก์ได้เกิดขึ้นจากระบบการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีมานานกว่า 70 ปีแล้วและพัฒนาโดยลำดับตั้งแต่เริ่มการศึกษาในระบบโรงเรียนในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 คือได้ปรากฏมีเจ้าหน้าที่ตรวจการศึกษาโดยเฉพาะตามโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 (แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับแรก) หมวด 6 ว่าด้วยการตรวจ ดังข้อความที่ว่า

"การตรวจนี้สำคัญคงจัดการสอน การตรวจควรต้องมี 1. สารวัตรใหญ่ 2. สารวัตร

3. สารวัตรรอง"

ต่อมาเมื่อได้ขยายการศึกษาออกมายังมณฑล กรมศึกษานิเทศก์ในขณะนั้นก็ได้แต่งตั้งสารวัตรใหญ่ ในการศึกษาชั้น 1 คน ในแต่ละมณฑล สำหรับตรวจสอบวางแผนการศึกษาเล่าเรียน และทำรายงานประจำปียื่นต่อกรมศึกษานิเทศก์

สำหรับในแต่ละจังหวัด เจ้าพนักงานเทศาภิบาลในเมืองหรือจังหวัดนั้นจะเป็นผู้แต่งตั้งสารวัตรการศึกษาคนหนึ่ง ตรวจการเล่าเรียน และ

ในอำเภอก็เช่นเดียวกัน เจ้าพนักงานเทศาภิบาลในเมืองหรือจังหวัดจะเป็นผู้แต่งตั้งสารวัตรรอง คนหนึ่งหรือหลายคนแล้วแต่ขนาดของจังหวัด เป็นผู้ตรวจการศึกษาในอำเภอนั้น

สารวัตรใหญ่ สารวัตร และสารวัตรรอง จะต้องเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบจัดการศึกษาในอำเภอ เมือง และมณฑลร่วมกับข้าหลวงเทศาภิบาล

พ.ศ. 2451 - 2452 ได้มีการแต่งตั้งกรรมการประจำมณฑล มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ประจำมณฑล และในมณฑลที่มีการศึกษาเจริญรวดเร็วก็ได้ตั้งกรรมการเมือง

พ.ศ. 2459 ได้เปลี่ยนชื่อกรรมการเมือง เป็นชื่อกรรมการจังหวัด

พ.ศ. 2462 กระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงศึกษาธิการ บรรดาเจ้าหน้าที่จัดการศึกษา ก็ได้เปลี่ยนชื่อจาก "กรรมการ" เป็น "ศึกษาธิการ" โดยมีชื่อในทำเนียบว่า "ศึกษาธิการมณฑล" "ศึกษาธิการจังหวัด" และ "ศึกษาธิการอำเภอ"

พ.ศ. 2469 กระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนเป็นกระทรวงธรรมการอีก บรรดาเจ้าหน้าที่ก็เปลี่ยนไปด้วย

พ.ศ. 2484 กระทรวงธรรมการเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงศึกษาธิการอีก และเจ้าหน้าที่จัดการศึกษาก็เปลี่ยนเป็นศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอตามไปด้วย จวบจนปัจจุบันนี้ (อุทัย ธรรมเทศ. 2528 : 227 - 229)

ในปัจจุบันนี้ตามมาตรา 30(ค) ข้อ 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นข้าราชการครูประเภทหนึ่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษที่ไม่สังกัดโรงเรียน วิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ (ราชกิจจานุเสกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 37 ตอนที่ 158. 2523 : 97) จากกฎหมายฉบับนี้จึงมีผลทำให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค โดยปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติราชการ อันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. คำสั่งที่ 687/2519 เรื่องอำนาจหน้าที่แนวปฏิบัติราชการของศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ. ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519)

นอกจากนั้นในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ได้กำหนดตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอไว้ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้างานในสำนักงานโดยให้รับผิดชอบงานการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน งานการศึกษา งานการศาสนา งานการวัฒนธรรม งานศิลปกรรม และ

งานครูสภา โดยการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาในสำนักงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนสายการบังคับบัญชานั้น ศึกษาธิการอำเภอ ในฐานะหัวหน้าสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ต้องปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีศึกษาธิการจังหวัด และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้บังคับบัญชาตามลำดับ (ซ้ำ เลือง วุฒิจันทร์. 2520 : 1)

จะเห็นได้ว่าตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญมากตำแหน่งหนึ่ง เพราะตำแหน่งนี้เป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารการศึกษาในระดับอำเภอ การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจะก้าวหน้าหรือมีประสิทธิภาพหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในอันที่จะดำเนินการ จัดการให้ผู้ร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนทำให้การศึกษาบังเกิดผลสูงสุด และพัฒนาอย่างเต็มที่ ซึ่งในปัจจุบันตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอก็เป็นที่ยอมรับของบุคคลในวงการศึกษา และวงกรอื่น ๆ ทั่วไป

3. อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอ

ศึกษาธิการอำเภอเป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการ ตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 687/2519 เรื่องอำนาจหน้าที่และแนวปฏิบัติราชการของศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519 ดังนั้นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอจึงกว้างขวางมาก เพราะต้องรับผิดชอบทั้งงาน ในฐานะอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการโดยตรง งานในฐานะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ งานของกรม กองต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรวมทั้งงานของสำนักงานเลขาธิการครูสภาด้วย นอกจากนี้ยังมีงานที่กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด ตลอดจนอำเภอได้มอบหมายให้ปฏิบัติเป็นครั้งคราว

สำหรับอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ที่กำหนดให้ศึกษาธิการ
อำเภอรับผิดชอบ และปฏิบัติในการวางแผน ควบคุม กำกับ ดูแล ประสานงาน ติดตาม ประเมินผล
เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามที่ไว้ในพระราชบัญญัติ ระเบียบ และคำสั่ง
ได้แก่

1. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 พ.ศ. 2515 ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน ข้อ 58, 59 - 60 และ 61(2) กำหนดให้ศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการส่งมาประจำ
อำเภอ โดยให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการบริหาร
ส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตอำเภอนั้น

1.2 เป็นผู้รักษาราชการแทนหรือทำการแทนนายอำเภอ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง
นายอำเภอ หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้

1.3 เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการอำเภอซึ่งเป็น
ส่วนราชการของอำเภอที่กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งขึ้นมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง
ศึกษาธิการในเขตอำเภอนั้น (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 89 ตอนที่ 145... 2515 :
53)

2. พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 และระเบียบคุรุสภาว่าด้วยคณะกรรมการ
คุรุสภาจังหวัดและกรรมการคุรุสภาอำเภอ พ.ศ. 2531 ข้อ 15 และ 19 กำหนดให้ศึกษาธิการ
อำเภอ เป็นกรรมการคุรุสภาอำเภอโดยตำแหน่ง และเป็นเจ้าหน้าที่คุรุสภาอำเภอ มีหน้าที่ปฏิบัติ
ตามนโยบายของคุรุสภา ตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ตามที่คุรุสภากำหนด (สำนักงาน
เลขาธิการคุรุสภา. 2532 : 42 - 43)

3. พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.
2504 มาตรา 6 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 18 มกราคม 2523 แต่งตั้งศึกษาธิการ
อำเภอ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 97
ตอนที่ 20. 2523 : 493)

4. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และหนังสือกระทรวงศึกษาธิการที่ ศธ. 18422/2502 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2502 เรื่องมอบอำนาจหน้าที่ราชการกรมการศาสนา และหนังสือกรมการศาสนาที่ ศธ. 0403/3211 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2507 เรื่อง มอบอำนาจและหน้าที่ราชการของกรมการศาสนาโดยให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้บริหารงานของกรมการศาสนา ในฐานะกรมในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติราชการแผ่นดิน (สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 54)

5. พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 มาตรา 29, 32 และ 33 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอมีหน้าที่ดังนี้

5.1 เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

5.2 เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ

5.3 เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอโดยมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการควบคุม กำกับ ดูแล ตลอดจนติดตามและประเมินผล กิจกรรมลูกเสือในเขตอำเภอ (ละม่อม ไชโย. 2531 : 689 - 699)

6. พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 มาตรา 23 และมาตรา 24 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยทำหน้าที่รับผิดชอบ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอ (ราชกิจจานุเสกษา ฉบับพิเศษ. เล่มที่ 97 ตอนที่ 158. 2523)

7. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2527 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการบริหารและจัดการ ควบคุม กำกับ ดูแล และติดตามผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ทุกประเภท (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 53)

8. ข้อบังคับสภาการศึกษาชาติไทย พุทธศักราช 2518 ในส่วนที่ว่าด้วยยุวกาชาดแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2522 ข้อ 63 และ 64 ให้ศึกษาธิการอำเภอมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

8.1 เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการยวภาษาอำเภอ

8.2 เป็นรองนายกยวภาษาอำเภอ

มีหน้าที่บริหารและดำเนินงานกิจการยวภาษาในอำเภอให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และให้ไปตามข้อบังคับ (ระม่อม ไซโย. 2531 : 713)

9. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดศาสนศึกษา พ.ศ. 2494 ลักษณะ 2 ข้อ 4 กำหนดให้ ศึกษาธิการเป็นผู้มีหน้าที่ในการควบคุมตรวจตราชี้แจง ตลอดจนให้การแนะนำช่วยเหลือให้ ศาสนศึกษาในสำนักงานแห่งนั้น ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

10. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ พ.ศ. 2514 ข้อ 4 และข้อ 14 กำหนดให้สำนักเรียนเสนอเรื่องการขอแต่งตั้งครูใหญ่ ครูผู้สอน ผ่าน การพิจารณาของศึกษาธิการอำเภอ และให้มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน ตลอดจนตรวจหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ทุกประเภทได้ในเวลาเปิดทำการสอน (กรมการศาสนา. 2529 : 99 - 103)

11. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พ.ศ. 2524 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นประธานในการดำเนินการ ประเมินผลปลายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 346)

12. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบท พ.ศ. 2524 (ฉบับที่ 2) ข้อ 14 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นคณะกรรมการพัฒนาอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบในการ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานการพัฒนาชนบทในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติในเขตพื้นที่ อำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2527 : 78 - 81)

13. หนังสือกรมการศาสนา ที่ ศธ. 0406/4413 ลงวันที่ 22 เมษายน 2524 ให้ ศึกษาธิการอำเภอสอดส่อง และดูแลการเผยแพร่ศาสนาของชาวต่างประเทศ (กรมการศาสนา. 2529 : 99, 103)

14. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจรายงานผลการดำเนินงาน พ.ศ. 2530 ข้อ 11 และ ข้อ 14(5) กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอมีหน้าที่ในการตรวจติดตามการปฏิบัติงานตามขั้นตอนตามระยะเวลาของแผนงาน โครงการในหน่วยงานสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (ละม่อม ไชโย. 2531 : 771 - 772)

15. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2531 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอ มีหน้าที่ช่วยเหลือและประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียนในเขตอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 55)

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอไว้อีก เช่น

1. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นหัวหน้าหน่วยงานย่อย มีหน้าที่ควบคุมดูแล และปฏิบัติการเงินและบัญชี ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2531 ศึกษาธิการอำเภอจะได้รับแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจให้เป็นกรรมการในการดำเนินงานการจัดซื้อ และการตรวจรับพัสดุ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 4)

3. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป. 785/2529 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2529 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอมีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินบำรุงการศึกษา ครั้งละไม่เกิน 50,000 บาท (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 24, 28)

4. คำสั่งกรมสามัญศึกษาที่ 617/2531 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2531 มอบอำนาจการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ และอนุมัติการจ่ายเงินให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ ดำเนินการแทนดังนี้

ศึกษาธิการอำเภอ มีอำนาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้างให้โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอนั้นด้วยเงินบำรุงการศึกษา ครั้งหนึ่งมีราคาไม่เกิน 50,000 บาท ยกเว้นในส่วนที่ได้รับมอบอำนาจให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว

จากขอบข่ายของอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอดังกล่าว สรุปได้ว่าศึกษาธิการอำเภอต้องทำหน้าที่กว้างขวางมากทั้งด้านการบริหารและงานในด้านวิชาการ โดยต้องทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เพื่อให้การปฏิบัติงานของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรม กองต่าง ๆ มีเอกภาพและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งถึงแม้ว่าอำนาจหน้าที่ที่มอบหมายให้จะไม่ได้ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานมากนัก แต่ศึกษาธิการอำเภอก็ต้องทำ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ภารกิจกระทรวงศึกษาธิการประสบผลสำเร็จตามที่มอบหมาย และในขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการก็ได้พยายามปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ เพื่อให้ศึกษาธิการอำเภอสามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปแล้ว

4. หน้าที่และควมรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในปัจจุบัน

เนื่องด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงระบบและโครงสร้างการบริหารงานโดยมุ่งส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการวางแผนการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม การประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การดำเนินงานตามแผนงานติดตามประเมินผลตามนโยบายและแผน โดยให้มีคณะกรรมการนโยบายและแผนกระทรวงศึกษาธิการขึ้นในส่วนกลางและในระดัจังหวัด ให้มีคณะอนุกรรมการการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมจังหวัด โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นสำนักงานเลขานุการคณะอนุกรรมการ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับระบบและโครงสร้างการบริหารในปัจจุบัน และเพื่อให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสายการควบคุมกำกับดูแลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ได้ปฏิบัติงานช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงาน 3 ฐานะดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 20 - 24)

1. ในฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การกลางทางการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมในอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- 1.1 จัดทำข้อมูล และระบบสารสนเทศทางการศึกษา การศาสนา และการ
วัฒนธรรมในอำเภอ ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติคือ
 - 1.1.1 สำรวจ รวบรวม จัดเก็บข้อมูล สถิติทางการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรม
 - 1.1.2 ประมวล วิเคราะห์ข้อมูล และดัชนีพื้นฐานทางการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรม
 - 1.1.3 ประชาสัมพันธ์ และนำเสนอ บริการข้อมูล สารสนเทศ
- 1.2 จัดทำแผนและแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และ
การวัฒนธรรมของจังหวัด และความต้องการของท้องถิ่น
- 1.3 เสนอความต้องการด้านงบประมาณ การศึกษา และการวัฒนธรรมของหน่วยงาน
สถานศึกษา และศาสนสถานต่อจังหวัด
- 1.4 ควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในอำเภอ
ดังนี้
 - 1.4.1 ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
 - 1.4.2 การนิเทศการศึกษา
 - 1.4.3 แนะนำการศึกษาและอาชีพทุกระดับการศึกษา
 - 1.4.4 ศึกษาวิเคราะห์และหาแนวทางปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรม
- 1.5 ติดตามประเมินผลการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในอำเภอ ดังนี้
 - 1.5.1 ติดตามแผนงาน โครงการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.5.2 ติดตามประเมินผลแผนงาน โครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ
เช่น งานพัฒนาชนบท งาน อพป.ศธ. งานป้องกันและการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา
 เป็นต้น

1.5.3 ควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังการปฏิบัติงานของส่วนราชการและ
สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.6 สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของ
หน่วยงาน สถานศึกษา ศาสนสถาน มูลนิธิ และสมาคมต่าง ๆ ในอำเภอ ได้แก่

1.6.1 ศึกษาวิเคราะห์ และหาแนวทางในการดำเนินงาน

1.6.2 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรายงาน

1.6.3 จัดประชุม อบรม สัมมนา

1.6.4 ยกย่อง เชิดชูเกียรติ หน่วยงาน สถานศึกษา และบุคคลที่มีผลงาน

ดีเด่น

1.6.5 ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น

การจัดหาทุนการศึกษา เป็นต้น

1.6.6 ปฏิบัติงานในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการต่าง ๆ เช่น ทำหน้าที่

เป็น

- เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ

- เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ

ฯลฯ

1.6.7 ให้คำปรึกษาหารือ และช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์

ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

1.6.8 จัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การศาสนา และการ

วัฒนธรรม

1.6.9 จัดและส่งเสริมสวัสดิการ ให้แก่หน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษา

และการวัฒนธรรม

1.6.10 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการและ

บุคลากรทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

1.7 ประสานงาน ได้แก่

1.7.1 ประสานงานกับหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

1.7.2 ประสานงาน เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ ในการจัดการศึกษา าระดับต่าง ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เช่น การรับนักเรียน การจัดตั้งโรงเรียน เป็นต้น

1.8 จัดและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกิจการพิเศษ ได้แก่

1.8.1 งานพัฒนาชนบท

1.8.2 งานป้องกันและแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา

1.8.3 งานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดให้โทษ

1.8.4 งานการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ

1.8.5 งานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

1.8.6 งานศึกษาในศูนย์รับผู้อพยพ

1.8.7 งานศูนย์อำนวยการบริหารชายแดนภาคใต้

1.8.8 งานหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน

1.8.9 งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.8.10 งานพัฒนาชาวเขา และชนกลุ่มน้อย

1.8.11 งานตามที่กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัด หรืออำเภอมอบหมาย

1.8.12 งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ในฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

2.1 คำเนิการเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป คือ

2.1.1 จัดทำงานธุรการ

2.1.2 จัดทำงานสารบรรณ

2.1.3 ปรับปรุงและพัฒนาสำนักงาน

- 2.2 คำเนินการเกี่ยวกับการเงินบัญชีและพัสดุ คือ
 - 2.2.1 เบิกจ่ายเงินทุกประเภท
 - 2.2.2 จัดทำบัญชี ทะเบียนคุม และเอกสารทางการเงินทุกประเภท
 - 2.2.3 จัดทำงานเกี่ยวกับการพัสดุ
 - 2.2.4 ควบคุมตรวจสอบ และรายงานการเงินบัญชีและพัสดุ
- 2.3 คำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล คือ
 - 2.3.1 จัดทำงานเรื่องเกี่ยวกับการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน
 - 2.3.2 จัดทำเรื่องเกี่ยวกับการลา
 - 2.3.3 พัฒนาบุคลากร
 - 2.3.4 พิจารณาความดีความชอบ ขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และการจัด
 - 2.3.5 ค่าเนื้องานวินัย
 - 2.3.6 ให้พ้นราชการ
- 2.4 คำเนื้องานเกี่ยวกับงานวิชาการ คือ
 - 2.4.1 จัดเก็บรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติงาน
 - 2.4.2 จัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี
 - 2.4.3 นิเทศ แนะนำ การปฏิบัติงาน
 - 2.4.4 กำกับ เร่งรัด ติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ใน

สวัสดิการ

สังกัด

3. ในฐานะผู้ปฏิบัติงานให้กับกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และครูสภาในอำเภอ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้
 - 3.1 คำเนินการเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป คือ
 - 3.1.1 จัดทำเรื่องงานธุรการของสถานศึกษา หน่วยงาน สังกัดกรมต่าง ๆ
 - 3.1.2 กลับกรอง ตรวจสอบงานของหน่วยงานต่าง ๆ ก่อนเสนอนายอำเภอ

- 3.1.3 จัดทำงานสารบรรณของกรมต่าง ๆ
- 3.2 คำเนิการเกี่ยวกับงานการเงิน บัญชีและพัสดุ คือ
 - 3.2.1 เบิกจ่ายเงินทุกประเภท
 - 3.2.2 จัดทำบัญชีทะเบียนคุม และเอกสารทางการเงินทุกประเภท
 - 3.2.3 จัดทำงานพัสดุ
 - 3.2.4 ควบคุมตรวจสอบและรายงานการเงิน บัญชีและพัสดุ
- 3.3 คำเนิการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล คือ
 - 3.3.1 จัดทำเรื่องเกี่ยวกับการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน
 - 3.3.2 จัดทำเรื่องเกี่ยวกับการลาต่าง ๆ
 - 3.3.3 พัฒนาศักยภาพ
 - 3.3.4 พิจารณาความดีความชอบ ขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และจัดสวัสดิการ
 - 3.3.5 คำเนิงานวินัย
 - 3.3.6 ให้พ้นราชการ
- 3.4 คำเนิการเกี่ยวกับงานวิชาการ คือ
 - 3.4.1 จัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิบัติงานประจำปี
 - 3.4.2 นิเทศ แนะนำการปฏิบัติการ
 - 3.4.3 กำกับเร่งรัด ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน

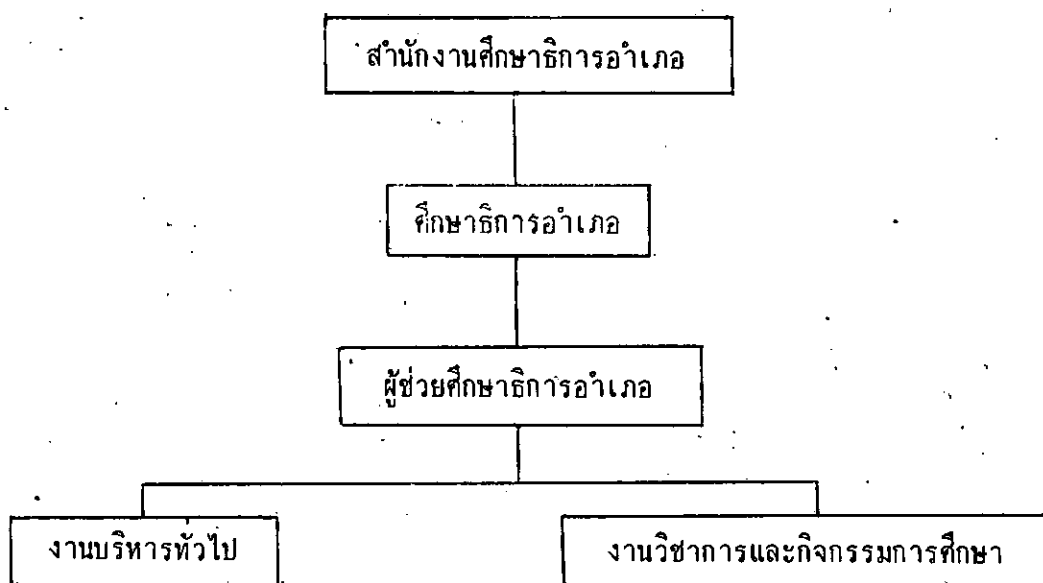
จะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการไว้ค่อนข้างจะกว้างขวาง แต่ก็เป็แนวทางที่ชัดเจน ทั้งนี้ก็เพื่อให้สำนักงานศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานอื่น ๆ ทั่วไป นอกจากนั้นหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้นี้จะช่วยให้การปฏิบัติของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีระบบระเบียบมากขึ้นด้วย

5. งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

ตามโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในปัจจุบัน ได้แบ่งงานในหน้าที่ของศึกษาธิการไว้ 2 งาน คือ

1. งานบริหารทั่วไป
2. งานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษา

ดังโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ดังนี้

(ละม่อม ชัยโย. 2531 : 73)

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอ

1. งานบริหารทั่วไป เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับ งานด้านธุรการ งานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ ซึ่งมีขอบข่ายของงานที่ต้องรับผิดชอบ ดังนี้

- 1.1 การจัดสำนักงาน การจัดทำบัญชีกำหนดค่างาน
- 1.2 การประชาสัมพันธ์ และการบริการ
- 1.3 การสมัครสอบวิชาชุดครู และการขอประกาศนียบัตร
- 1.4 การอนุญาตจัดตั้งสร้าง ยุบ เลิก ย้าย รวมวัด
- 1.5 การขอเงินอุดหนุนบูรณะวัด
- 1.6 การส่งเสริมและพัฒนาศาสนสถาน
- 1.7 เสนอขอจัดตั้งโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ บรรจครู จัดกลุ่มสนใจ ที่อ่านหนังสือ

ประจำหมู่บ้าน

- 1.8 ควบคุมดูแล เสนอแนะและรายงานจังหวัด เกี่ยวกับงานของกรมศิลปากร
- 1.9 การขออนุญาตจ้างครูด้วยเงินบำรุงการศึกษา การพานักเรียนไปทัศนศึกษา นอกสถานที่ การรับนักเรียนเกินชั้นเรียน

1.10 การบรรจุแต่งตั้ง รายงานผลการทดลองปฏิบัติราชการ การโอน ช่วยราชการของข้าราชการ

- 1.11 การดำเนินงานวินัยข้าราชการ และลูกจ้างประจำ
- 1.12 การพิจารณาความดีความชอบ การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 1.13 การศึกษาต่อ ฝึกอบรมครูงาน
- 1.14 การขออนุญาตจากการลาทุกประเภท การไปราชการ
- 1.15 การขอบรรจุครู เลิกจ้าง การขอยกเว้น และงานอื่น ๆ ของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน

- 1.16 งานเสนอขอรับทุนประเภทต่าง ๆ
- 1.17 การเบิกจ่าย ผาก ถอน รับ ส่งและเก็บรักษาเงินทุกประเภท

1.18 การจัดหาซื้อพัสดุครุภัณฑ์ การจัดทำทะเบียน การควบคุม ดูแลรักษา การใช้ การจำหน่าย และซ่อมแซม พัสดุครุภัณฑ์ .

1.19 การจัดทำบัญชีการเงินทุกประเภท

1.20 การเก็บรักษาใบสำคัญรับเงินและหลักฐานทางการเงิน

1.21 การรายงานประเภทเงินคงเหลือ

1.22 การดำเนินงานครุสภาทุกประเภท

1.23 งานพิธีการทุกประเภท

1.24 งานที่ราชพัสดุ

1.25 การปฏิบัติงานและเสนอข้อมูลเพื่อพัฒนาศูนย์ 3 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลสถิติ และวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามและประเมินผล

2. งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิชาการ (ของ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ) งานด้านการตรวจ ติดตามและประเมินผล งานด้านกิจกรรมการศึกษา และงานด้านกิจการพิเศษ

งานวิชาการ ในความหมายทั่ว ๆ ไปนั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2516 : 113) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการดังนี้ งานวิชาการ หมายถึง การควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐานในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงโรงเรียน ตลอดจนการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียน

อารมณีย์ เพชรขึ้น (2528 : 116) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 งานด้าน คือ

1. งานหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร
2. งานการจัดการเรียนการสอน
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา
4. งานการนิเทศการศึกษา
5. งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากความหมายของงานวิชาการที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า เป็นงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษานั้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด ขอบข่ายไว้เพื่อให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติและรับผิดชอบ ดังนี้ (อรพินท์ สอนสลั. 2531 : 10 - 12)

1. การรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของอำเภอ
2. การจัดการศึกษาระยะสั้น และระยะยาวให้สอดคล้องกับจังหวัด
3. การจัดทำแผนปฏิบัติการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน และแผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอ
4. การจัดตั้งโรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ
5. วิเคราะห์การใช้งบประมาณ และขอจัดตั้งงบประมาณให้สอดคล้องกับโครงการของอำเภอ
6. คำเนิการเกี่ยวกับหลักสูตรแบบเรียน คู่มือครู สื่อการเรียนการสอน การแนะแนว การศึกษาและอาชีพ
7. การจัดอบรมและประสานการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
8. การส่งเสริมและการจัดกิจกรรมกีฬา
9. เสนอขอจัดตั้ง ถอดถอนผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี
10. การจัดทำทะเบียน ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี
11. การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และลูกเสือชาวบ้าน และการจัดทำรายงานประจำปี
12. การดำเนินการตามแผนพัฒนาชนบท
13. การป้องกันแก้ไขการได้สารเสพติด

14. งานความมั่นคงแห่งชาติ
15. การปฏิบัติงานและเสนอข้อมูลเพื่อพัฒนาศูนย์ 3 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลสถิติ และการวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามและประเมินผล
16. ติดตามผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร
17. การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรแบบเรียน
18. การติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ
19. การติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณทุกประเภท
20. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปี ตลอดจนนโยบายของกระทรวงและรัฐบาล
21. รายงานผลการตรวจราชการให้จังหวัด กรม หรือ เขตการศึกษาแล้วแต่กรณีทราบ
22. รายงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้จังหวัด เขตการศึกษา กรม และกระทรวง แล้วแต่กรณีพิจารณาหาทางแก้ปัญหา

จากงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาตามโครงสร้างของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ คังกล่าวข้างต้นนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงและจัดหมวดหมู่เพื่อให้สะดวกแก่การปฏิบัติงาน โดยได้แบ่งงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาดออกเป็น 4 งานด้วยกัน คือ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 333 - 373)

1. งานวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับ ข้อมูล สถิติ สารสนเทศ การจัดทำแผนปฏิบัติการต่าง ๆ การควบคุมเกี่ยวกับหลักสูตรและการแนะแนวการศึกษา การจัดทำงบประมาณต่าง ๆ อันได้แก่

- 1.1 การดำเนินงานข้อมูล สถิติ และสารสนเทศ
- 1.2 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.3 การสนับสนุนงานการประชุมคณะอนุกรรมการการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

และคณะอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด

- 1.4 การวางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและการวัฒนธรรม 5 ปี
- 1.5 การวางแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมประจำปี ระดับอำเภอ
- 1.6 การวางแผนปฏิบัติงานประจำปี
- 1.7 การพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน
- 1.8 การดำเนินงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
- 1.9 การวิเคราะห์งบประมาณและการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณ
- 1.10 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการและ

ประชาชน

- 1.11 การควบคุมมาตรฐานทางด้านวิชาการ
- 1.12 การประเมินผลการศึกษา (ปลายปี ป.6)

2. งานด้านการตรวจ ติดตาม และประเมินผล เป็นงานที่เกี่ยวกับการตรวจนิเทศ การจัดการและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาภายในอำเภอว่าการปฏิบัติงาน เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการของอำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา กรม กระทรวง ศึกษาธิการ และรัฐบาลที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด อันได้แก่

- 2.1 การนิเทศการบริหารการศึกษา ทุกระดับทุกประเภท
- 2.2 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกระดับ
- 2.3 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 2.4 การตรวจราชการ และรายงานผลการดำเนินงาน
- 2.5 การรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา กรณีพิเศษ

3. งานด้านกิจกรรมการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น งานลูกเสือ ยุวกาชาดและเนตรนารี งานส่งเสริมกิจกรรมกีฬาและกรีฑา งานส่งเสริมเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา ศิลปและวัฒนธรรม ได้แก่

- 3.1 การดำเนินงานทุนการศึกษา
- 3.2 การคัดเลือกนักเรียนและโรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน
- 3.3 จัดและประสานงานการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
- 3.4 การจัดการแข่งขันกีฬา
- 3.5 การส่งเสริมการกีฬา
- 3.6 การแต่งตั้งกรรมการลูกเสือ
- 3.7 การจัดตั้งกองลูกเสือสำรอง
- 3.8 การจัดตั้งกองลูกเสือสามัญ
- 3.9 การจัดตั้งกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.10 การจัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ
- 3.11 การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง
- 3.12 การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ
- 3.13 การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- 3.14 การขออนุญาตให้ลูกเสือเดินทางไกลและแรมกัน
- 3.15 การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ของลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
- 3.16 การขอพระราชทานเหรียญสุภักดิ์ เหรียญลูกเสือสรรเสริญ และเครื่องหมาย

ตอบแทน

- 3.17 การรายงานลูกเสือประจำปี
- 3.18 การรายงานการเงินลูกเสือ
- 3.19 การตั้งกองเนตรนารี
- 3.20 การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาเนตรนารี กรรมการเนตรนารีอำเภอบ
- 3.21 การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ของเนตรนารี และผู้บังคับบัญชา
- 3.22 การรายงานเนตรนารีประจำปี

- 3.23 การจัดตั้งหมู่ยุวกาชาด และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชายุวกาชาด
- 3.24 การจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ของยุวกาชาด และผู้บังคับบัญชา
- 3.25 การรายงานยุวกาชาดประจำปี
- 3.26 การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ
- 3.27 การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน เยาวชนและประชาชน
- 3.28 การถวายความอุปถัมภ์งานพระธรรมทูต
- 3.29 การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนและการอุปสมบทหมู่
- 3.30 การส่งเสริมทะนุบำรุงพระศาสนา
- 3.31 การเสริมสร้างที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ
- 3.32 การเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน
- 3.33 การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ
- 3.34 การดำเนินงานที่นายอำเภอ และหน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย

4. งานด้านกิจการพิเศษ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ งานความมั่นคงของชาติ งานด้านสาธารณประโยชน์ งานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพคึกให้โทษในสถานศึกษา ได้แก่

- 4.1 การดำเนินงานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ
- 4.2 การดำเนินงานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
- 4.3 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพคึกให้โทษ
- 4.4 การดำเนินงานหมู่บ้านป้องกันตนเองตามชายแดน (ป.ช.ค.)
- 4.5 การดำเนินงานการศึกษาในศูนย์รับผู้อพยพ (ศ.อ.ย.)
- 4.6 การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 4.7 การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาชาวเขาและชนกลุ่มน้อย
- 4.8 การดำเนินงานศูนย์ประสานงานการแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้
- 4.9 การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาคารก่อความไม่สงบในสถานศึกษา
- 4.10 งานการศึกษาเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ

จากรายละเอียดของงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าแตกต่างไปจากงานวิชาการของหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษาและโรงเรียนโดยทั่วไป เพราะงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ นอกจากจะครอบคลุมเรื่องงานวิชาการของโรงเรียนบางส่วนแล้ว ยังรวมถึงงานด้านกิจกรรมการศึกษา งานกิจการพิเศษด้วย ซึ่งก็นับว่างานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาดังกล่าวทั้งหมดจำเป็นอย่างยิ่งต่อกิจการทางด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมของแต่ละอำเภอ ดังนั้นถ้าศึกษาธิการอำเภอไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรก็จะมีผลทำให้ภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวง กรม กอง และจังหวัด ตลอดจนอำเภอ ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ โดยตรงนั้นยังไม่มีผู้ใดศึกษาค้นคว้าเอาไว้ แต่ก็มีงานวิจัยที่สามารถเทียบเคียงได้ ดังนี้

กัลยา รัตนบรรพต (2513 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษาธิการอำเภอ" ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า "โดยสรุปศึกษาธิการอำเภอบริหารงานอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการมากที่สุด เช่น งานธุรการในแผนกศึกษาธิการ การเป็นกรรมการต่าง ๆ การตรวจสอบรายงานต่าง ๆ ทางการศึกษาที่ก่อนเสนอนายอำเภอ ส่วนการบริหารงานในด้านวิชาการนั้นปฏิบัติ อันตบรองลงมา งานอันตบที่สามได้แก่ การบริหารงานบุคลากร อันตบสี่ได้แก่การสร้างควมสัมพันธ์ในชุมชน และอันตบสุดท้ายได้แก่การบริหารงานธุรการในธุรการในส่วนที่เกี่ยวกับโรงเรียน

จงกล ชมพันธ์ (2518 : 67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านวิชาการของศึกษาธิการอำเภอในทัศนะของครูกรมสามัญศึกษา และครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในจังหวัดปราจีนบุรี" ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคาดหวังที่จะให้ศึกษานิเทศกรอำเภอบริการปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษามากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนความคาดหวังของกลุ่มครูต้องการให้ศึกษานิเทศกรอำเภอบริการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตรมากกว่าด้านอื่น ๆ

รุ่งศักดิ์ บึงกงกลาง (2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การประเมินสมรรถภาพการบริหารงานของศึกษานิเทศกรอำเภอบนเขตการศึกษา 11" ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า สมรรถภาพด้านบุคลลากร วิชาการ ธุรการ และความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับกลาง ผลการวิเคราะห์รายข้อทราบว่า มีหลายข้อที่ศึกษานิเทศกรอำเภอยังปฏิบัติน้อย ควรปรับปรุง โดยเฉพาะด้านวิชาการ และได้เสนอแนะให้จัดอบรมด้านวิชาการแก่ศึกษานิเทศกรอำเภอบริการ โดยเฉพาะการนิเทศการศึกษา เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นด้านวิชาการแก่ศึกษานิเทศกรอำเภอบริการ และจะได้รับความทราบทางด้านวิชาการมากขึ้น

ประจักษ์ พัฒนเจริญ (2519 : 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอบนภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศกรอำเภอบริการไม่ได้ผล และไม่เป็นที่พอใจ กฏหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ สาเหตุมาจากการขาดกำลังคนปฏิบัติงาน ขาดเงิน ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

สุจินต์ แยมแพ (2520 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอบนภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งผลของการศึกษาวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศกรอำเภอบริการได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการวางแผน หลักสูตร การวัดผลและอุปกรณ์การสอน ห้องสมุด อยู่ในเกณฑ์มากตามลำดับ แต่การปฏิบัติงานด้านการประสานงาน และการนิเทศการศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ศึกษานิเทศกรอำเภอบริการได้มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย เพราะมีการประสานงานไม่ดี การวางโครงการร่วมกันมีน้อย ขาดงบประมาณ ขาดบุคลลากร ขาดยานพาหนะ (การคมนาคมไม่สะดวก และขาดการสนับสนุน)

มนู กลิ่นจันทร์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "ความคิดเห็นของศึกษานิเทศกรอำเภอบนภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคกลาง" ซึ่ง

ผลการวิจัยได้ผลเช่นเดียวกับการวิจัยของประจักษ์ พัฒนเจริญ และสุจินต์ แยมแพ คือ ศึกษาศิการ
อำเภอปฏิบัติงานการวางแผนการศึกษาด้านหลักสูตร ด้านอุปกรณ์การสอน ห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์มาก
แต่การปฏิบัติงานการประสานงานและการนิเทศการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย

สวัสดิ์ แก้วสมบูรณ์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "บทบาทเกี่ยวกับงานวิชาการ
ของศึกษาศิการอำเภอในภาคใต้" ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ศึกษาศิการอำเภอมีบทบาทเกี่ยวกับ
งานวิชาการในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีบทบาทด้านหลักสูตร และวัดผลการศึกษามาก เป็นอันดับที่ 1
รองลงมาคือ ด้านสถิติข้อมูล การค้นคว้า วิเคราะห์วิจัย ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการนิเทศ
และส่งเสริมการศึกษา และด้านการติดตามผล ประเมินผล และการรายงานตามลำดับ ส่วนปัญหา
และอุปสรรคในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการนั้นได้แก่ การขาดงบประมาณ อำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจน
การขาดขวัญกำลังใจ อัตรากำลังมีไม่เพียงพอ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

กองพันธ์ พลแสน (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการบริหารงาน
ของศึกษาศิการอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งพบว่า
พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษาศิการอำเภอ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า การปฏิบัติงาน
ด้านบุคลากรอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านธุรการและการเงิน ด้านวิชาการและด้านความ
สัมพันธ์ชุมชนตามลำดับ แต่โดยส่วนรวมนั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติงาน
ด้านวิชาการนั้นศึกษาศิการอำเภอปฏิบัติได้น้อยกว่าทุกด้าน

ปลื้ม บุญรัตน์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "บทบาทการบริหารงานของ
ศึกษาศิการอำเภอในภาคใต้" ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานศึกษาศิการอำเภอ
ที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานการเงิน การบัญชี การพัสดุ การ
บริหารงานธุรการ และการบัญชี การพัสดุ การบริหารงานธุรการ และการบริหารงานอื่น ๆ
ตามลำดับ

โสฬส สิงห์ชวา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของ
ศึกษาศิการอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ศึกษาศิการอำเภอ

มีปัญหาการบริหารงานโดยส่วนรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละด้านจะพบว่า ด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการเงิน การบัญชีพัสดุ และปัญหาทางอื่น ๆ ส่วนที่มีอยู่ในระดับปานกลางนั้น ได้แก่ ปัญหาทางด้านวิชาการ ปัญหาการบริหารงานบุคคล และปัญหาด้านงานธุรการ

บุญรอด ไก่แก้ว (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 11" ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานได้ผลอยู่ในระดับสูง 3 ด้าน คือ การบริหารงานด้านการเงินบัญชี การบริหารงานธุรการ และการบริหารงานอื่น ๆ สำหรับการบริหารด้านบุคคล และการบริหารงานวิชาการได้ผลอยู่ในระดับกลาง นอกจากนั้นยังพบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันด้วย

สังข์ จันลา (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่โดยส่วนรวมและรายได้ในระดับปานกลาง ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีอายุ วุฒิ และประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่ ด้านงานแผนงานวิชาการและติดตามประเมินผลต่างกัน นอกจากนั้นศึกษานิเทศก์อำเภอที่อยู่ในเขตการศึกษาต่างก็ยังมีปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่ด้านงานบริหารทั่วไป และด้านกิจกรรมการศึกษาแตกต่างกัน โดยที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 11 มีปัญหาในงานดังกล่าวมากกว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่อยู่ในเขตอื่น ๆ ทั้งหมด นอกจากนั้นยังทราบว่าปัญหาการบริหารงานตามโครงสร้างใหม่ของศึกษานิเทศก์อำเภอมีสาเหตุมาจากการขาดอัตรากำลัง งบประมาณ วัสดุ-ครุภัณฑ์ที่จำเป็น และขาดความร่วมมือ ตลอดจนขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ

6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โคเฮน (Cohen . 1971 : 118-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์งานในหน้าที่ศึกษาดำเนินการในรัฐอินเดียน่า" ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ศึกษาดำเนินการมีภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบทั้งหมด 8 ประการ คือ งานธุรการและการเงิน งานนิเทศการสอน งานการบริหารกิจการนักเรียน งานการดูแลเกี่ยวกับอาคารสถานที่ งานการประชาสัมพันธ์ งานติดต่อกับสภาการศึกษาท้องถิ่น และงานการบริหารทั่วไป ซึ่งศึกษาดำเนินการต้องมอบงานดังกล่าวให้ผู้อื่นรับผิดชอบแทนบ้าง แต่โดยสรุปเมื่อมีนักเรียนเพิ่มขึ้น ศึกษาดำเนินการมีแนวโน้มที่จะต้องมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบทำงานแทนมากขึ้น แต่ส่วนมากศึกษาดำเนินการจะยอมรับการทำงานโดยไม่คำนึงถึงขนาดของโรงเรียน ซึ่งถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ก็จะมอบหมายให้ผู้ช่วยทำหน้าที่แทนบางส่วน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กนั้นจะทำให้การปฏิบัติงานของศึกษาดำเนินการมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

นิโกลา (Nicolai . 1973 : 3214-A) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง "พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของศึกษาดำเนินการ ในทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา" ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษาดำเนินการนั้น ศึกษาดำเนินการสามารถประสานงานกับคณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ศึกษาดำเนินการยังมีความสามารถในการตัดสินใจ มีความสามารถในการเป็นผู้นำ และสามารถช่วยเหลือให้โรงเรียนต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เจริญก้าวหน้า โดยนำเอาเทคนิควิทยาการใหม่เข้ามาใช้ในโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่การเรียนการสอน

ส่วนการที่ศึกษาดำเนินการไปเยี่ยมโรงเรียน ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนโดยสม่ำเสมอ นั้นจะเป็นผลทำให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากขึ้น นอกจากนี้จะยังมีผลในเรื่องของการเพิ่มมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้บริหารด้วย

แอนเดอร์เซน (Andersen . 1982 : 4656-A) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของศึกษาดำเนินการในงานที่ต้องรับผิดชอบในมลรัฐไอโอวา" ผลการวิจัยพบว่า ภารกิจของ

ศึกษาธิการที่ควรปฏิบัติมากเรียงตามลำดับคือ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะในเรื่องการบริหารบุคคล แต่การบริหารงานวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน งานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับที่น้อยกว่างานดังกล่าว ทั้งนี้เพราะศึกษาธิการต้องทำหน้าที่ในเรื่องการจัดการศึกษาใกล้ชิดกับท้องถิ่น จึงทำให้งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นภารกิจสำคัญของศึกษาธิการ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาอยู่ไม่น้อย งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใดก็ย่อมขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติและการให้ความเอาใจใส่ของศึกษาธิการอำเภอเป็นสำคัญ การที่ได้มีการสำรวจทัศนะของศึกษาธิการอำเภอเองในฐานะผู้ปฏิบัติและนักวิชาการศึกษา ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จะทำได้ให้ข้อมูลซึ่งจะนำมาพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โดยเฉพาะในเขตการศึกษา 6 ได้ดียิ่งขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน
2. ศึกษาธิการอำเภอ ที่มีวุฒิต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน
3. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำกับข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ
ทุกอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกอำเภอ ซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่ในปี
2532 - 2533 ในเขตการศึกษา 6 ประกอบด้วย

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอ	จำนวน 64 คน
2. นักวิชาการศึกษา	จำนวน 47 คน
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน 114 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน ทั้งรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ศึกษาธิการ อำเภอ	นักวิชาการ ศึกษา	ผู้บริหาร ร.ร.มัธยม	ศึกษาธิการ อำเภอ	นักวิชาการ ศึกษา	ผู้บริหาร ร.ร.มัธยม
ลพบุรี	10	9	20	6	5	13
พระนครศรีอยุธยา	16	8	27	10	5	17
อ่างทอง	7	6	12	5	4	8
สิงห์บุรี	6	6	11	4	4	7
สระบุรี	11	6	19	7	4	12
ชัยนาท	6	6	12	4	4	8
อุทัยธานี	8	6	13	5	4	8
รวม	64	47	114	41	30	73

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวม 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยแยกแต่ละด้านของเนื้อหาดังนี้

งานด้านวิชาการ	จำนวน	12	ข้อ
งานด้านการตรวจ ติดตามและประเมินผล	จำนวน	12	ข้อ
งานด้านกิจกรรมการศึกษา	จำนวน	14	ข้อ
งานด้านกิจการพิเศษ	จำนวน	10	ข้อ

รวมทั้งหมด 48 ข้อ

ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดคำตอบเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการและ กิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาขอบข่ายของงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ จากหนังสือคู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด และสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ได้แจกให้กับสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด และสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอทั่วประเทศ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2531 และใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานในปัจจุบันนี้

3.2 สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 งาน คือ งานวิชาการ งานด้านการตรวจและติดตามประเมินผล งานด้านกิจกรรมการศึกษา งานกิจการพิเศษ

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงพีชคณิต โดยนำไปปรึกษาประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิ อีก 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิตั้งกล่าวได้แก่

3.3.1 นายล้วน รอดทอง	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์
3.3.2 นายบุญลือ ทองอยู่	ผู้อำนวยการกองแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์
3.3.3 นายธัญชัย ปกป้อง	ศึกษานิเทศก์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3.3.4 นายสมภูมิ บ่ายเที่ยง	นักวิชาการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3.3.5 นายประจวบ เสี่ยงจำ	ศึกษานิเทศก์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3.3.6 นายประทีป หงษ์โสภา	ศึกษานิเทศก์อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับศึกษานิการ
อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี รวม
50 คน

3.5 จากนั้นนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์
อัลฟา (α - coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
เท่ากับ 0.9661

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือและนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการและอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือ
ให้ศึกษานิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ
แบบสอบถาม

4.2 ขอนหนังสือและนำตัวจากสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการถึงศึกษานิการ
อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.3 ส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว หนังสือในข้อ 4.2 และหนังสือส่วนตัว พร้อมกับ
ซองเปล่าที่ปิดแฉกเรียบร้อยแล้วและเจ้าหน้าที่ส่งถึงผู้วิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างทางจดหมาย
ลงทะเบียนโดยกำหนดวันส่งคืนไว้ด้วย

4.4 แบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างท่านใดที่ยังไม่ได้รับคืนจะมีจดหมายขอความร่วมมือ
ไปอีกครั้งหนึ่ง

5. การจักรกระทำกับข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้ออกมาทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ในการตอบ แล้วคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องครบถ้วนไว้ ปรากฏว่าจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 144 ฉบับ ได้รับคืนมา 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.22 และเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตาราง 2

5.2 แยกแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งมีกลุ่มศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

5.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามไปวิเคราะห์ แยกแยะความดี และหาค่าร้อยละได้ผลดังตาราง 3 และตาราง 4

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจังหวัดและตำแหน่ง

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละของแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
ลพบุรี	ศึกษาธิการอำเภอ	6	6	100
	นักวิชาการศึกษา	5	5	100
	ผู้บริหาร ร.ร. มัธยมศึกษา	13	12	92.30

ตาราง 2 (ต่อ)

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละของแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
พระนครศรีอยุธยา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	10	10	100
	นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร ร.ร.	5	5	100
	มัธยมศึกษา	17	16	94.11
อ่างทอง	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	5	5	100
	นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร ร.ร.	4	4	100
	มัธยมศึกษา	8	8	100
	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	4	4	100
สิงห์บุรี	นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร ร.ร.	4	4	100
	มัธยมศึกษา	7	6	85.71
	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	7	7	100
	นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร ร.ร.	4	4	100
สระบุรี	มัธยมศึกษา	12	11	91.66

ตาราง 2 (ต่อ)

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละของแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
ชัยนาท	ศึกษาธิการอำเภอ	4	4	100
	นักวิชาการศึกษา	4	4	100
	ผู้บริหาร ร.ร.			
	มัธยมศึกษา	8	8	100
อุทัยธานี	ศึกษาธิการอำเภอ	5	5	100
	นักวิชาการศึกษา	4	4	100
	ผู้บริหาร ร.ร.			
	มัธยมศึกษา	8	8	100
รวม	ศึกษาธิการอำเภอ	41	41	100
	นักวิชาการศึกษา	30	30	100
	ผู้บริหาร ร.ร.			
	มัธยมศึกษา	73	69	94.52
	รวมทั้งสิ้น	144	140	97.22

ตาราง 3 ร้อยละของกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	
	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรีและต่ำกว่า	28	68.29
สูงกว่าปริญญาตรี	13	31.71
รวมทั้งสิ้น	41	100.00

จากตาราง 3 พบว่า

ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 68.29 และสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 31.71

ตาราง 4 ร้อยละของกลุ่มศึกษาธิการอำเภอ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	ศึกษาธิการอำเภอ	
	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	8	19.50
ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	15	36.59
ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	18	43.91
รวมทั้งสิ้น	41	100.00

จากตาราง 4 พบว่า

ศึกษาธิการอำเภอส่วนมากมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 43.91 รองลงมา มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 - 10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 36.59 และ ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50

5.4 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกเอาไว้ เฉพาะตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตอบ	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
	มาก	ให้	4	คะแนน
	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
	น้อย	ให้	2	คะแนน
	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

5.5 นำแบบสอบถามในตอนที่ 3 ที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะไปหาความถี่ และค่าร้อยละ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนั้น มาดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

6.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามแต่ละข้อแต่ละด้านของงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา รวม 4 ด้าน ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาตามแนวของเบสต์ (Best. 1981 : 179 - 187) ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด หรือไม่ได้ปฏิบัติเลย
1.51 - 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
3.51 - 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
4.51 - 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

6.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 แต่ละข้อและรายด้านตามองค์ประกอบของงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษา เพื่อการกระจายของคะแนน

6.3 นำค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มานำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมทั้งอธิบายประกอบ

6.4 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดย

6.4.1 ใช้ F-test (Anova) แบบ One-way analysis of variance หรือการวิเคราะห์แบบทางเดียว (One-way Classification) ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ตามสมมติฐาน ข้อ 1

6.4.2 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3

สำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ใช้ F-test หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่อีกครั้งหนึ่งโดยใช้วิธี Studentized q-statistic แบบ Newman-Keuls method

6.5 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นรายงานการวิจัย และในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์และหาข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package for Social Science Version X) ทั้งหมด

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติพื้นฐาน

7.1.1 ค่าร้อยละ

7.1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

(ลิวน์ สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 61)

7.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum fx^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ลิวน์ สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 64)

7.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

7.2.1 ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป

ตามสมมติฐานข้อ 1 โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
 MS_b แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 249)

ถ้าค่าของการทดสอบมีนัยสำคัญ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้สูตร q-statistic แบบ Newman-Keuls method (Winer. 1971 : 210 - 218)

7.2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3 โดยใช้ t-test

7.3 สถิติสำหรับตรวจสอบเครื่องมือ

หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

(ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความสะดวกและเป็นที่ยอมรับตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย
ได้ใช้สัญลักษณ์ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
N_1	แทนจำนวนศึกษานิเทศก์อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
N_2	แทนจำนวนนักวิชาการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
N_3	แทนจำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
X	แทนค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
T	แทนค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน T-distribution
F	แทนค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
SS	แทน Sum of Squares
MS	แทน Mean Squares
df	แทน Degree of Freedom

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน

การแปลความหมายในตอนที่ 1 ได้กำหนดเกณฑ์สำหรับพิจารณาขอบเขตของคะแนนเพื่อใช้ในการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ตามแนวของเบสต์ (Best. 1987 : 179 - 187) ดังนี้

- 1.00 - 1.50 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด หรือไม่ได้ปฏิบัติเลย
- 1.51 - 2.50 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้าน รวม 4 ด้าน

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้านรวม 4 ด้าน ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตามวุฒิ โดยเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรี และต่ำกว่า กับศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสองปริญญาตรี

3.2 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาสภาพความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวม 4 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตาม หักคะแนนของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 5 - 9

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามหักคะแนนของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาและ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านวิชาการ เป็นรายข้อ

งานด้านวิชาการ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	$(N_1 = 41)$		$(N_2 = 30)$		$(N_3 = 69)$		$(N = 140)$	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. สํารวจ รวบรวม จัดเก็บข้อมูลเพื่อ ทำสถิติทางการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรม	4.17	0.74	3.20	1.09	3.39	1.00	3.58	1.02

ตาราง 5 (ต่อ)

งานด้านวิชาการ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
2. จัดทำแผนภูมิ เพื่อ เผยแพร่ข้อมูลและสาร สนเทศทางด้านการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรม	3.73	0.89	3.23	1.01	3.14	1.00	3.33	1.00
3. จัดหาและเตรียมข้อมูล ทางการศึกษา การ การศาสนา และการ วัฒนธรรม เพื่อสนับสนุน การประชุมของ คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรม และคณะ อนุกรรมการ วัฒนธรรม จังหวัด	3.44	1.10	2.83	1.23	3.09	0.89	3.13	1.05
4. จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรมระยะ 5 ปี ของ อำเภอ	3.46	1.07	2.70	1.29	3.13	1.06	3.13	1.14

ตาราง 5 (ต่อ)

งานด้านวิชาการ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
5. จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมประจำปี ระดับอำเภอตามแผนระยะ 5 ปี	3.49	1.03	3.07	1.26	3.06	1.04	3.18	1.10
6. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ	4.51	0.64	4.00	0.83	3.48	1.04	3.89	0.99
7. วิเคราะห์การใช้และการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาในอำเภอ	2.61	1.11	2.27	1.26	2.87	1.04	2.66	1.13
8. จัดทำมาตรฐานทางการศึกษาทุกระดับการศึกษาสำหรับใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับค่าสถิติและข้อมูลที่ได้ จากการประเมินสภาพปัจจุบัน	2.66	1.01	2.20	1.00	2.68	1.06	2.57	1.05

ตาราง 5 (ต่อ)

งานด้านวิชาการ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
9. คำเนินการพัฒนาหลักสูตร และแบบเรียนโดยการ วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและ ปัญหาของการใช้หลักสูตร แบบเรียน	2.34	0.91	1.93	0.91	2.48	1.04	2.32	0.99
10. ส่งเสริมการดำเนินงาน ด้านการแนะแนวการศึกษา และอาชีพแก่ครูนัก เรียน และผู้ปกครอง	3.12	0.84	2.63	1.22	2.56	1.09	2.74	1.07
11. การพัฒนาบุคลากรทาง การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม โดย จัดให้มีการประชุมสัมมนา ทางวิชาการแก่ครู หรือ การส่งไปอบรมดูงาน	2.95	0.80	2.47	1.04	2.49	1.08	2.62	1.01

ตาราง 5 (ต่อ)

งานด้านวิชาการ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	($N_1 = 41$)		($N_2 = 30$)		($N_3 = 69$)		($N = 140$)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
12. ค่าเนื้องานการประเมินผลการเรียนปลายปีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจัดทำข้อทดสอบวัดผล	4.05	0.83	2.87	0.94	2.62	1.06	3.09	1.15
เฉลี่ยรวม	3.38	0.60	2.78	0.78	2.92	0.82	3.02	0.78

จากตาราง 5 พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านวิชาการ พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ, อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่ การสำรวจ, รวบรวมจัดเก็บข้อมูลเพื่อทำสถิติทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม, ดำเนินการประเมินผลการเรียนปลายปีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และทำข้อทดสอบวัดผล, จัดทำแผนภูมิเพื่อเผยแพร่ข้อมูล และสารสนเทศทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม และที่ปฏิบัติน้อยคือ การดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และแบบเรียนโดยการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการใช้หลักสูตรแบบเรียน, นอกจากนั้นทั้งหมดศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษา ของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของนักวิชาการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านวิชาการ พบว่าศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินงานประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในระดับมาก ส่วนที่ปฏิบัติน้อยได้แก่ วิเคราะห์การใช้และการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงาน ทางการศึกษาในอำเภอ, จัดทำมาตรฐานทางการศึกษาทุกระดับการศึกษาสำหรับใช้เป็นเกณฑ์ เปรียบเทียบกับสถิติและข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบัน, ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและแบบเรียนโดยการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการใช้หลักสูตร แบบเรียน, การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยจัดให้มีการ ประชุมสัมมนาทางวิชาการ แก่ครู หรือการส่งไปอบรมดูงานนอกจากนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ และกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานวิชาการพบว่า ศึกษาธิการ อำเภอปฏิบัติงานอยู่ใน 2 ระดับ คือ ปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและแบบ เรียนโดยการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการใช้หลักสูตรแบบเรียน, การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยการจัดให้มีการประชุมสัมมนา ทางวิชาการแก่ครู หรือการส่งไปอบรม ดูงาน, นอกนั้นอยู่ระดับปานกลางทั้งสิ้น

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลเป็นรายข้อ

งานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. กำหนดเป้าหมาย คัดบ่งชี้ สร้างเครื่องมือวัดคุณภาพ การศึกษาเพื่อใช้ในการ ดำเนินงานการตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	3.10	0.97	2.47	1.07	2.58	1.13	2.70	1.10
2. ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาและรายงาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ	3.05	1.08	2.53	1.19	2.78	1.12	2.81	1.13
3. ให้คำแนะนำช่วยเหลือและ ให้ความร่วมมือแก่ สถานศึกษาในเรื่องการ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา	3.12	0.95	2.57	1.01	2.64	1.07	2.76	1.04

ตาราง 6 (ต่อ)

งานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล	ศึกษาธิการอำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
4. ส่งเสริมให้มีการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน ทุกระดับและทุกประเภท โดยใช้บุคลากรของ โรงเรียนเอง	3.22	0.99	2.63	1.10	2.50	1.16	2.74	1.13
5. นิเทศแนะนำเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามหลักสูตร การศึกษาทุกระดับ ทุก ประเภทภายในอำเภอ	2.90	0.92	2.47	1.07	2.42	1.18	2.57	1.10
6. การให้ความช่วยเหลือ ในด้านวัสดุอุปกรณ์และ ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อแก้ ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ทาง ด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของ อำเภอ	3.17	0.89	2.60	1.04	2.48	1.09	2.71	1.06

ตาราง 6 (ต่อ)

งานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล	ศึกษาธิการอำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
7. ติดตามและประเมินผลการ ใช้หลักสูตรแบบเรียน ทุกระดับทุกประเภท การศึกษาภายในอำเภอ	2.78	0.96	2.40	1.04	2.35	1.09	2.48	1.05
8. การประสานงานกับหน่วย งานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความ ร่วมมือในการสนับสนุนใน การดำเนินงานการติดตาม และการประเมินผลการใช้ หลักสูตร	3.14	1.07	2.73	1.17	2.77	1.00	2.95	1.09
9. ติดตามประเมินผลการ ปฏิบัติงานของหน่วยงาน สถานศึกษาเพื่อให้เป็นไป ตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ กรม และจังหวัด	3.88	0.90	3.30	0.95	2.87	1.15	3.26	1.12

ตาราง 6 (ต่อ)

งานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล	ศึกษาศึกษาอำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
10. ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนา การศึกษาและโครงการ ปฏิบัติงานประจำปี ของ สำนักงานศึกษาศึกษาศึกษา อำเภอ	4.17	0.77	3.60	0.89	3.10	1.03	3.52	1.03
11. รายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานของ หน่วยงานสถานการศึกษา ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินงาน	4.02	0.82	3.60	0.97	3.07	1.02	3.46	1.03

ตาราง 6 (ต่อ)

งานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล	ศึกษานิเทศก์อำเภอ ($N_1 = 41$)		นักวิชาการศึกษา ($N_2 = 30$)		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ($N_3 = 69$)		รวม ($N = 140$)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
12. เสนอแนะและให้คำปรึกษา แก่หน่วยงานสถานศึกษา ต่าง ๆ ในอำเภอเกี่ยวกับ งานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	3.76	0.83	3.07	1.08	2.81	1.06	3.14	1.08
รวมเฉลี่ย	3.38	0.71	2.83	0.85	2.70	0.92	2.93	0.89

จากตาราง 6 พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานรายชื่ออยู่ใน 2 ระดับ ที่ระดับมาก ได้แก่ การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานสถานศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษานิเทศกรรมและจังหวัด, ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา และโครงการประจำปีของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ, รายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน สถานศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน, เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงาน สถานศึกษาต่าง ๆ ในอำเภอที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม นอกจากนั้นปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

ส่วนการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของนักวิชาการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล พบว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในรายชื่อต่อไปนี้ระดับมาก ได้แก่ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและโครงการประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ, รายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน สถานศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน, ปฏิบัติงานในระดับน้อย ได้แก่ กำหนดเป้าหมาย คัดบ่งชี้ สร้างเครื่องมือวัดคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา นิเทศ แนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทภายใน อำเภอ, ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรแบบเรียนทุกระดับทุกประเภทในอำเภอ, นอกจากนี้ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

สำหรับการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านการตรวจติดตามและ ประเมินผล พบว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานอยู่ใน 2 ระดับ คือระดับน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทุกระดับ และทุกประเภทโดยใช้บุคลากรของโรงเรียนเอง นิเทศ แนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ภายในอำเภอ, การให้ความช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอ และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร แบบเรียนทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษาภายในอำเภอ เป็นต้น นอกจากนี้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปานกลางทั้งหมด

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษาเป็นรายข้อ

งานด้านกิจกรรมการศึกษา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
1. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่างๆในอำเภอเพื่อให้นักเรียนและประชาชนมีส่วนร่วม	4.39	0.67	4.07	0.74	3.36	1.10	3.81	1.02
2. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยจัดให้มีการฟังธรรม หรือเชิญชวนวิทยากรมาบรรยาย	4.00	0.74	3.43	0.93	3.13	1.12	3.45	1.05
3. การให้ความร่วมมือและประสานงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติงานพระธรรมทูต การบรรพชาสามเณรและโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์	4.27	0.67	3.77	0.77	3.42	1.06	3.74	0.97

ตาราง 7 (ต่อ)

งานด้านกิจกรรมการศึกษา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
4. การจัดทำเอกสารเผยแพร่ วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณี ท้องถิ่น การเล่นพื้นเมือง และการส่งเสริมกีฬาไทย	3.19	1.14	2.80	1.03	2.84	1.09	2.93	1.10
5. การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณ สถาน โบราณวัตถุและ ศิลปวัตถุ	2.90	1.16	2.23	1.07	2.46	1.08	2.54	1.12
6. จัดอบรมเกี่ยวกับการ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ประจำวัน เช่น การส่งเสริม วินัย การตรงต่อเวลา การ เคารพกฎหมาย ฯลฯ	3.17	0.97	2.43	1.19	2.67	1.13	2.76	1.13
7. การดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด อำเภอ พร้อมทั้งพิจารณา เสนอการแต่งตั้งผู้ บังคับบัญชาทุกประเภท	3.80	0.98	3.43	0.90	3.09	1.09	3.37	1.06

ตาราง 7 (ต่อ)

งานด้านกิจกรรมการศึกษา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
8. การดำเนินการให้มีการจัดตั้งกองลูกเสือ กองเนตรนารี และหมู่ยุวกาชาดในอำเภอ	4.00	0.77	3.40	0.85	3.07	1.11	3.41	1.04
9. การอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาในการขออนุญาตให้ลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาดเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม	4.07	0.72	3.67	0.88	3.50	1.08	3.71	0.97
10. การเสนอขอพระราชทานเหรียญสุคติ เหรียญลูกเสือสรรเสริญ และเครื่องหมายตอบแทน	3.54	0.90	3.30	0.95	3.03	1.20	3.23	1.08
11. การจัดหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาและกรีฑานักเรียนประจำปี กีฬาเยาวชนและประชาชน	4.17	0.98	4.00	0.69	3.06	1.32	3.58	1.23

ตาราง 7 (ต่อ)

งานด้านกิจกรรมการศึกษา	ศึกษาธิการอำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
12. การส่งเสริมการกีฬา- กรีฑาของอำเภอ โดยการ จัดสร้างสนามกีฬา กรีฑา ประจำอำเภอ, จัดตั้งศูนย์ ฝึกกีฬาและการอบรม ผู้ฝึกสอนกีฬา	4.19	0.75	3.63	0.72	3.32	1.19	3.64	1.05
13. ค่าเงินการรับสมัครและ คัดเลือกนักเรียนเพื่อให้ ได้รับทุนการศึกษาต่าง ๆ	3.83	0.83	3.67	0.71	3.13	1.19	3.45	1.05
14. พิจารณาค่าเงินการ คัดเลือกนักเรียนและ โรงเรียนเพื่อรับรางวัล พระราชทานประจำปี	3.83	0.77	3.50	0.94	2.81	1.19	3.26	1.12
รวมเฉลี่ย	4.41	0.62	3.93	0.66	3.52	1.05	3.87	0.94

จากตาราง 7 พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา พบว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานอยู่ใน 2 ระดับ คือระดับมากและระดับปานกลาง โดยปฏิบัติในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ และปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ วัฒนธรรมพื้นบ้านประเพณีท้องถิ่น การเล่นพื้นเมือง และการส่งเสริมกีฬาไทย, การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ จัดอบรมเกี่ยวกับการวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การส่งเสริมวินัย การตรงต่อเวลา การเคารพกฎหมาย ฯลฯ เป็นต้น

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของนักวิชาการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา พบว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ ในอำเภอ เพื่อให้นักเรียนและประชาชนมีส่วนร่วม, การให้ความร่วมมือและประสานงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านศาสนา เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติงานพระธรรมทูต การบรรพชาสามเณร และโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์, การอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาในการอนุญาตให้ลูกเสือ-เนตรนารีและยุวกาชาดเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม, การจัดหรือดำเนินการเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาและกรีฑานักเรียนประจำปีกีฬาเยาวชนและประชาชน, การส่งเสริมการกีฬา-กรีฑาของอำเภอ โดยการจัดสร้างสนามกีฬาประจำอำเภอ จัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬา และการอบรมผู้ฝึกสอนกีฬา, ดำเนินการรับสมัครคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษาต่าง ๆ ปฏิบัติงานในระดับน้อย ได้แก่ จัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ จัดอบรมเกี่ยวกับการวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การส่งเสริมวินัย การตรงต่อเวลา การเคารพกฎหมาย ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนั้นปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

ส่วนการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา พบว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก ยกเว้นในข้อเกี่ยวกับการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ เท่านั้นที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม การศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ เป็นรายข้อ

งานด้านกิจการพิเศษ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	X	S	X	S	X	S	X	S
1. การให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์กรอบนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาชนบทของสภาตำบลในส่วนของกระทรวงศึกษานิเทศก์	4.00	0.67	3.40	1.10	2.84	1.06	3.30	1.09
2. การประสานงานโครงการอพย. เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ตามนโยบายความร่วมมือของกระทรวงศึกษานิเทศก์	3.00	1.55	2.67	1.24	3.10	1.03	2.98	1.25
3. ร่วมมือกับทางโรงเรียน และหน่วยงานทางการศึกษา ในการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติดให้โทษ	3.61	0.89	3.10	0.96	3.11	1.12	3.25	1.04

ตาราง 8 (ต่อ)

งานด้านกิจการพิเศษ	ศึกษาดูงานอำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
4. การปฏิบัติงานพิเศษตามที่ นายอำเภอและหน่วยงาน อื่น ๆ มอบหมาย เช่น งาน กสช. งาน ทส.ปช. งานรัฐพิธี ฯลฯ	4.12	0.81	3.80	1.03	3.51	0.99	3.75	0.98
5. การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ของอำเภอ	3.00	1.40	2.90	1.24	2.97	1.25	2.96	1.28
6. การดำเนินการพัฒนา การศึกษาของชาวเขาและ ชนกลุ่มน้อยในเรื่องการ รู้หนังสือและการส่งเสริม อาชีพ	2.22	1.31	1.93	1.28	2.71	1.23	2.40	1.30

ตาราง 8 (ต่อ)

งานด้านกิจการพิเศษ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
7. การวางมาตรการในการ ป้องกันและแก้ปัญหาการ ก่อความไม่สงบใน สถานศึกษา	3.34	1.04	2.93	0.98	2.83	1.17	3.00	1.11
8. จัดอบรมหรือประชุมสัมมนา เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และ ข้าราชการ ในสังกัด	2.63	1.07	2.33	1.09	2.52	1.21	2.51	1.14
9. การระดมสรรพกำลังเพื่อ ให้การสนับสนุนโรงเรียน และหน่วยงานทางการศึกษา ในการจัดโครงการเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติ	3.07	1.01	2.70	1.29	2.68	1.22	2.80	1.18

ตาราง 8 (ต่อ)

งานด้านกิจการพิเศษ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	($N_1 = 41$)		($N_2 = 30$)		($N_3 = 69$)		($N = 140$)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
10. การส่งเสริมสนับสนุน ให้ความร่วมมือในการ ดำเนินงานและแก้ปัญหา ต่าง ๆ ตามโครงการของ กระทรวงศึกษานิเทศก์ เช่น โครงการพัฒนาชนบทด้าน การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระดับ ตำบล โครงการปลูกต้นไม้ ฯลฯ	3.85	0.99	3.53	1.07	3.03	1.12	3.38	1.13
รวมเฉลี่ย	2.35	0.49	2.09	0.58	2.09	0.66	2.17	0.61

จากตาราง 8 พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษา
ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจการพิเศษ
พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในรายชื่อต่อไปนี้ในระดับมาก ได้แก่ การให้ความร่วมมือในการ

วิเคราะห์กรอบนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาชนบทของสภาตำบลในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ, ร่วมมือกับทางโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาในการป้องกันและและแก้ปัญหาเสพคดีให้โทษ, การปฏิบัติงานพิเศษตามที่นายอำเภอและหน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย เช่น งาน กสช. งานทส.ปช. งานรัฐพิธี ฯลฯ, การส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมระดับตำบล โครงการปลูกต้นไม้ ฯลฯ, ปฏิบัติงานในระดับน้อยได้แก่ การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของชาวเขา และชนกลุ่มน้อย ในเรื่องการเรียนรู้หนังสือและการส่งเสริมอาชีพ, เป็นต้น นอกนั้นปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตาม ทัศนะของนักวิชาการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจการพิเศษ พบว่าศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติงานรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก ที่ปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ การปฏิบัติงานพิเศษตามที่นายอำเภอและหน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย เช่น งาน กสช. งานทส.ปช. งานรัฐพิธี ฯลฯ, การส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามโครงการของ กระทรวงศึกษาธิการ เช่น โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระดับตำบล โครงการปลูกต้นไม้ ฯลฯ, และปฏิบัติงานต่อไปอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของชาวเขา และชนกลุ่มน้อย ในเรื่องการเรียนรู้หนังสือและการส่งเสริมอาชีพ, การจัดอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และข้าราชการในสังกัด เป็นต้น

ส่วนการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจการพิเศษ พบว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้น ข้อซึ่งปฏิบัติในระดับปานกลาง ก่อนข้างสูง คือการปฏิบัติงานพิเศษตามที่นายอำเภอและหน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย เช่นงาน กสช. งาน ทส.ปช. งานรัฐพิธี ฯลฯ, และข้อซึ่งปฏิบัติระดับปานกลางก่อนข้างต่ำ คือ จัดประชุมสัมมนา เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และข้าราชการในสังกัด, เป็นต้น

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานเป็นรายด้านรวม 4 ด้าน

การบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม		รวม	
	(N ₁ = 41)		(N ₂ = 30)		(N ₃ = 69)		(N = 140)	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. งานด้านวิชาการ	3.37	0.60	2.78	0.78	2.92	0.82	3.02	0.78
2. งานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล	3.38	0.71	2.83	0.85	2.70	0.92	2.93	0.89
3. งานด้านกิจกรรมการศึกษา	4.40	0.62	3.93	0.66	3.52	1.05	3.87	0.94
4. งานด้านกิจการพิเศษ	2.35	0.49	2.09	0.58	2.09	0.66	2.17	0.61
รวมเฉลี่ย	3.38	0.52	2.90	0.63	2.81	0.81	3.00	0.74

จากตาราง 9 พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ตามองค์ประกอบของงานเป็นรายด้าน รวม 4 ด้าน ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะ

ต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตรงกันว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในระดับมาก รวม 1 ด้าน คือ งานด้านกิจกรรมการศึกษา ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง รวม 2 ด้าน คือ งานด้านวิชาการ และงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลโดยกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ และกลุ่มนักวิชาการศึกษาเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลมากกว่างานด้านวิชาการ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านวิชาการมากกว่างานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล สำหรับงานด้านกิจการพิเศษ ทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงาน รวมทุกด้าน และจำแนกเป็นรายด้านรวม 4 ด้าน ได้ผลดังตาราง 10 - 18

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการ
ศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและ
กิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.71	4.36	8.93*
ภายในกลุ่ม	137	66.83	0.49	
รวม	139	75.54		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F(.05, 2, 137) = 3.06$

จากตาราง 10 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

เนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าวข้างต้นปรากฏว่า ความคิดเห็นของกลุ่ม
ตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการของ
Newman - Keuls method เพื่อตรวจสอบดูว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีทัศนะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งมีผล
การวิเคราะห์ดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้านเป็นรายคู่

กลุ่ม	\bar{X}	ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม	นักวิชาการศึกษา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ
		2.81	2.91	3.38
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	2.81	-	0.10	0.57*
นักวิชาการศึกษา	2.91		-	0.47*
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	3.38			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม
การศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้านแตกต่างไปจากผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา และนักวิชาการศึกษา ทั้ง 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอมีค่ามากกว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและ
นักวิชาการศึกษา แต่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มนักวิชาการศึกษากับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหาร งานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านวิชาการ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.67	3.38	6.76*
ภายในกลุ่ม	137	77.73	0.57	
รวม	139	85.40		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F(.05, 2, 137) = 3.06$

จากตาราง 12 พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าวข้างต้นปรากฏว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อด้วยวิธีการทดสอบของ Newman-Keuls method เพื่อตรวจสอบดูว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีทักษะแตกต่างกัน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบทัศนคติของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านวิชาการเป็นรายคู่

กลุ่ม	\bar{X}	นักวิชาการศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม	ศึกษานิเทศก์อำเภอ
		2.78	2.92	3.38
นักวิชาการศึกษา	2.78	-	0.14	0.60*
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	2.92		-	0.46*
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	3.38			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาในงานด้านวิชาการแตกต่างไปจากนักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอมีค่ามากกว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และนักวิชาการศึกษา แต่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษากับกลุ่มนักวิชาการศึกษา

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	12.39	6.19	8.62*
ภายในกลุ่ม	137	98.47	0.72	
รวม	139	110.86		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F(.05, 2, 137) = 3.06$

จากตาราง 14 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทดสอบของ Newman-Kuels method เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลเป็นรายคู่

กลุ่ม	\bar{X}	ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม	นักวิชาการศึกษา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ
		2.69	2.83	3.38
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	2.69	-	0.14	0.69*
นักวิชาการศึกษา	2.83	-	-	0.55*
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	3.38	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม
การศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล แตกต่างไปจากผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา และนักวิชาการศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอมีค่ามากกว่ากลุ่มนักวิชาการศึกษาและกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา แต่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มนักวิชาการศึกษากับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	20.49	10.24	13.67*
ภายในกลุ่ม	137	102.71	0.75	
รวม	139	123.20		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F(.05, 2; 137) = 3.06$

จากตาราง 16 พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทดสอบของ Newman-Kuels method เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษาเป็นรายคู่

กลุ่ม	\bar{X}	ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม	นักวิชาการศึกษา	ศึกษาธิการอำเภอ
		3.52	3.93	4.41
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	3.52	-	0.41*	0.89*
นักวิชาการศึกษา	3.93		-	0.48*
ศึกษาธิการอำเภอ	4.41			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษา แตกต่างไปจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมและนักวิชาการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มศึกษาธิการอำเภอมีค่ามากกว่า กลุ่มนักวิชาการศึกษาและกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และนักวิชาการศึกษามีทัศนะแตกต่างไปจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของนักวิชาการศึกษามีค่ามากกว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.86	0.93	2.59
ภายในกลุ่ม	137	49.35	0.36	
รวม	139	51.21		

$$F (.05, 2, 137) = 3.06$$

จากตาราง 18 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจการพิเศษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจการพิเศษ ไม่แตกต่างกัน

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการ
บริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงาน รวม
ทุกด้านและจำแนกเป็นรายด้านรวม 4 ด้าน ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการ
บริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามวุฒิ โดยเปรียบเทียบทักษะของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิตั้งสูงกว่าปริญญาตรีได้ผล

ดังตาราง 19 - 23

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน โดยจำแนกตามวุฒิ

เปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิ	N_1	\bar{X}	S	t
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า	28	3.37	0.57	-0.07
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี	13	3.39	0.42	

$$t_{.05} (df, 31) = -2.04$$

จากตาราง 19 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีวุฒิแตกต่างกัน คือ วุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษารวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6
ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านวิชาการ
โดยจำแนกตามวุฒิ

เปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิ	N_1	\bar{X}	s	t
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า	28	3.39	0.61	0.23
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิส่งกว่าปริญญาตรี	13	3.35	0.61	

$$t_{.05} (df, 39) = 2.02$$

จากตาราง 20 พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีวุฒิต่างกันมีทักษะต่อการ
บริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านวิชาการ แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีวุฒิแตกต่างกันคือ
วุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับวุฒิส่งกว่าปริญญาตรีมีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการ
ศึกษาในงานด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล โดยจำแนกตามวุฒิ

เปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิ	N_1	\bar{X}	S	t
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า	28	3.37	0.81	-0.13
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี	13	3.40	0.45	

$$t_{.05} (df, 37) = -2.02$$

จากตาราง 21 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีวุฒิต่างกันมีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านการตรวจติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีคุณวุฒิแตกต่างกัน คือวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี มีทักษะต่อการบริหารวิชาการและกิจกรรมการศึกษาในงานด้านการตรวจติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิ

เปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิ	N_1	\bar{X}	S	t
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า	28	4.35	0.71	-1.01
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิส่งกว่าปริญญาตรี	13	4.52	0.38	

$$t_{.05} (df, 38) = -2.02$$

จากตาราง 22 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีวุฒิต่างกันมีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีคุณวุฒิแตกต่างกัน คือวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับวุฒิส่งกว่าปริญญาตรี มีทักษะต่อการบริหารวิชาการและกิจกรรมการศึกษาในงานด้านกิจกรรมการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ โดยจำแนกตามวุฒิ

เปรียบเทียบโดยจำแนกตามวุฒิ	N_1	\bar{X}	S	t
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า	28	2.38	0.49	0.69
ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี	13	2.27	0.48	

$$t_{.05} (df, 39) = 2.02$$

จากตาราง 23 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีวุฒิต่างกันมีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจการพิเศษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีคุณวุฒิแตกต่างกัน คือวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ในงานด้านกิจการพิเศษไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ความประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสพการณ์ ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ได้ผลดังตารางที่ 24 - 29

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.46	0.73	2.92
ภายในกลุ่ม	38	9.51	0.25	
รวม	40	10.97		

$$F(.05, 2, 38) = 3.25$$

จากตาราง 24 พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านวิชาการ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.35	0.67	1.96
ภายในกลุ่ม	38	13.05	6.34	
รวม	40	14.40		

$$F(.05, 2, 38) = 3.25$$

จากตาราง 25 พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ต่างกัน คือประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปี มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.36	1.18	2.54
ภายในกลุ่ม	38	17.63	0.46	
รวม	40	19.99		

$$F(.05, 2, 38) = 3.25$$

จากตาราง 26 พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ต่างกัน คือประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	1.59
ภายในกลุ่ม	38	14.39	0.38	
รวม	40	15.60		

$$F(.05, 2, 38) = 3.25$$

จากตาราง 27 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ต่างกัน คือประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS *	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.40	0.70	3.31*
ภายในกลุ่ม	38	8.05	0.21	
รวม	40	9.45		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F(.05, 2, 38) = 3.25$

จากตาราง 28 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

เนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อด้วยวิธีการทดสอบของ Newman - Kuels method เพื่อตรวจสอบดูว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใด มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจกรรมพิเศษ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นรายคู่

ประสบการณ์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป
		2.03	2.29	2.53
ต่ำกว่า 5 ปี	2.03	-	0.26	0.50*
ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	2.29		-	0.24
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	2.53			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจกรรมพิเศษ แตกต่างไปจากศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มของศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งมีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีค่ามากกว่ากลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งมีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี แต่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งมีประสบการณ์ ตั้งแต่ 5 - 10 ปี กับกลุ่มต่ำกว่า 5 ปี และ กลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งมีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไปกับกลุ่ม ตั้งแต่ 5 - 10 ปี

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาสภาพความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวม 4 ด้าน มีผู้แสดงความความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังตาราง 30 ดังนี้

ตาราง 30 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวม 4 ตำบล

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ		นักวิชาการศึกษา		ผู้บริหาร ร.ร.มัธยม 69	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
งานด้านวิชาการ	31	75.60	25	83.33	35	50.72
งานด้านการตรวจติดตามประเมินผล	35	85.36	20	66.67	45	65.21
งานด้านกิจกรรมการศึกษา	29	70.73	23	76.67	39	56.52
งานด้านกิจการพิเศษอื่น ๆ	21	51.21	19	63.33	15	21.73
	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 30 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในด้านการตรวจติดตามประเมินผลสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 85.36 งานด้านวิชาการ งานด้านกิจกรรมการศึกษายู่ในระดับรองลงมาตามลำดับ และงานด้านกิจการพิเศษต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 51.21 นักวิชาการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานด้านวิชาการสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 83.33 งานด้านกิจกรรมการศึกษา งานด้านการตรวจติดตามประเมินผลรองลงมาตามลำดับ และงานด้านกิจการพิเศษอยู่ในระดับต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 63.33 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ให้ความคิดเห็นในด้านการตรวจติดตามประเมินผลสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 65.21 งานด้านกิจกรรมการศึกษา งานวิชาการอยู่ในระดับรองลงมาตามลำดับ และงานด้านกิจการพิเศษอยู่ในระดับต่ำสุด 21.73 ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา
ของศึกษานิเทศก์อำเภอ มีดังนี้

1. งานด้านวิชาการ

ศึกษานิเทศก์อำเภอได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 75.60 สรุปได้ว่า
งานวิชาการเป็นหัวใจของการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในปัจจุบัน แต่ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์
อำเภอยังไม่สามารถดำเนินงานในด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะขาดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์
ขาดผู้เชี่ยวชาญตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน ขาดการพัฒนาบุคลากร ดังนั้นสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ควรจัดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอในการปฏิบัติงานควรมีการพัฒนา
ระบบข้อมูล ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ มีการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ
และต่อเนื่อง

นักวิชาการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 83.33 สรุปได้ว่า
ศึกษานิเทศก์อำเภอควรพัฒนาระบบสารสนเทศของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
สามารถจัดบริการให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ เพราะเท่าที่ผ่านมาศึกษานิเทศก์อำเภอยังไม่ได้ให้ความสำคัญ
สำคัญในงานด้านนี้มากนัก ควรมีการวางแผนร่วมกันกับหน่วยงานทางด้านการศึกษาในอำเภอเดียวกัน
ให้มากขึ้นโดยนำเอาระบบสารสนเทศที่ได้จัดไว้อย่างเป็นระบบแล้วมาใช้ให้มากขึ้น นอกจากนี้ควร
เพิ่มกำลังคนในงานด้านนี้ให้มากขึ้นด้วย

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 50.72
สรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอยังปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ระบบข้อมูลสำหรับใช้
ในการวิเคราะห์งาน ยังไม่เด่นชัด ควรที่สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดจะได้จัดทำเป็นแม่แบบสำหรับ
ใช้เป็นแนวปฏิบัติ และควรเพิ่มบุคลากรให้อำเภอให้มากขึ้น เนื่องจากมีน้อย บางอำเภอยังไม่มี
บุคลากรด้านนี้ นอกจากนั้นควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางด้านนี้ให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบอย่าง
เหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดเก็บข้อมูล สถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยจัดทำอย่าง
สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

พอสรุปเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานด้านวิชาการได้ว่า ในสภาพปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้องให้ความสำคัญในงานด้านวิชาการให้มากที่สุด โดยจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ สามารถตอบสนองงานของอำเภอ จังหวัด และบริการให้หน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ได้ ควรมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในงานด้านวิชาการโดยเฉพาะ และควรมีการพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในงานด้านนี้ด้วย

2. งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล

ศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 85.36 สรุปได้ว่าศึกษานิเทศก์อำเภอประสบปัญหาในด้านเรื่องการตรวจติดตามและประเมินผลอย่างมาก เพราะขาดเครื่องมือในการประเมินผลที่แท้จริง ขาดบุคลากรในการทำหน้าที่ในค้ำนี้โดยตรง นอกจากนั้นระเบียบกฎหมายในปัจจุบันไม่ได้ให้อำนาจในการตรวจและติดตามแก่ศึกษานิเทศก์อำเภอโดยตรง ทำให้สถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานทางการศึกษาไม่ให้การยอมรับ ดังนั้นควรมีผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจติดตามโดยตรง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ควรกำหนดเครื่องมือในการตรวจติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้ในการตรวจติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรกำหนดขอบเขตบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอให้แน่ชัดในเรื่องการตรวจติดตามและประเมินผล

นักวิชาการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 66.67 สรุปได้ว่าสำนักงานศึกษานิเทศก์มีบุคลากรน้อย บางแห่งไม่มียานพาหนะทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ รวมทั้งระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจติดตามและประเมินผลยังไม่ได้สนับสนุนบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภออย่างแท้จริง และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรกำหนดบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอในเรื่องการตรวจติดตามและประเมินผลให้ชัดเจน และควรปรับปรุงระเบียบการตรวจติดตามและประเมินผลให้สนับสนุนบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภออย่างชัดเจน ตลอดจนประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอในการตรวจติดตามและประเมินผลให้หน่วยงานทางการศึกษาทราบโดยทั่วถึง

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 65.21 สรุปได้ว่า ปัจจุบันศึกษานิเทศก์อำเภอไม่อ่านงานหน้าที่และบทบาทที่ชัดเจนในงานด้านนี้ ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนมีความต้องการอย่างยิ่งที่จะให้ตัวแทนของกระทรวงศึกษานิเทศก์ได้เข้าไปช่วยเหลือแนะนำในกิจการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน นอกจากนั้นศึกษานิเทศก์อำเภอยังคงดำเนินงานด้านนี้ไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ โดยได้เสนอแนะดังนี้คือ ควรกำหนดบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอให้ชัดเจน และการตรวจการติดตามและประเมินผลนั้นศึกษานิเทศก์อำเภอควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

พอสรุปเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลได้ว่า กระทรวงศึกษานิเทศก์ควรจะได้มีการกำหนดระเบียบกฎหมายในด้านการตรวจติดตามและประเมินผลให้ชัดเจน เพื่อศึกษานิเทศก์อำเภอจะได้ทราบบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองและสามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น เครื่องมือในการตรวจติดตามและประเมินผลที่ยังไม่มีคุณภาพในปัจจุบัน ควรจะได้มีการปรับปรุงเพื่อให้สามารถใช้งานได้ตรงตามเป้าหมายของงาน ควรจัดยานพาหนะให้กับส่วนภูมิภาคเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจัดหาบุคลากรที่ทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะและควรจะได้มีการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ในด้านนี้อย่างสม่ำเสมอ

3. งานด้านกิจกรรมการศึกษา

ศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 70.73 สรุปได้ว่า งานกิจกรรมการศึกษานั้น เป็นงานที่จะต้องมีการประสานงานทุกระดับทั้งในสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนมาก ประสบผลสำเร็จค่อนข้างสูง เพราะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ และได้รับความร่วมมือจากเอกชนเป็นอย่างดี จะมีก็แต่งบประมาณที่ได้รับจากต้นสังกัดเท่านั้นที่ได้รับน้อย ทำให้การปฏิบัติงานบางอย่างไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ซึ่งศึกษานิเทศก์อำเภอได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรเพิ่มงบประมาณให้กับสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มากขึ้น

นักวิชาการศึกษา ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 76.67 ซึ่งสรุปได้ว่าศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้องประสานงานกับสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยที่ลงไปร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน หรือห้องเรียนในการจัดงานต่าง ๆ ส่วนงานที่ไม่สามารถปฏิบัติด้วยตนเอง ควรขอความ

ร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณบุคคลในการสนับสนุนการดำเนินงาน แต่โดยภาพรวมศึกษาธิการอำเภอสืบผลสำเร็จในการทำงานด้านนี้มากพอสมควร

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 56.52 สรุปได้ว่าศึกษาธิการอำเภอชาตบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านนี้ ดังนั้นศึกษาธิการอำเภอจึงต้องลงมือประสานงานด้วยตนเอง ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จด้วยดี สามารถปฏิบัติได้ในระดับที่พึงพอใจ โดยศึกษาธิการอำเภอจะขอร่วมมือกับทางสถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานและสถานศึกษามีบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ที่จะช่วยให้งานประสบผลสำเร็จได้ สำหรับข้อเสนอแนะได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการควรเพิ่มงบประมาณ และจัดสรรบุคลากรให้มากขึ้น จะทำให้การปฏิบัติงานด้านนี้ได้ผลมากขึ้น

พอสรุปเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานด้านกิจกรรมการศึกษาได้ว่าศึกษาธิการอำเภอจะต้องใช้ทักษะในการประสานงานให้มาก โดยเฉพาะกับสถานศึกษา หน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนในท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไป เพราะจะทำให้ได้รับความร่วมมือและได้รับการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ และวัสดุเพิ่มขึ้น และในภาพรวมของศึกษาธิการอำเภอได้ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมการศึกษาสำเร็จค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับงานด้านอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการควรจะได้จัดสรรงบประมาณ และบุคลากรให้กับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอให้มากขึ้นด้วย

4. งานด้านกิจการพิเศษ

ศึกษาธิการอำเภอได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 51.21 ซึ่งสรุปได้ว่าศึกษาธิการอำเภอยังปฏิบัติงานด้านนี้ไม่ครบทุกด้าน ส่วนมากจะปฏิบัติได้เฉพาะงานที่ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอเท่านั้น เพราะในระดับอำเภอชาตบุคลากร ซึ่งบุคลากร 1 คนต่างก็ทำหน้าที่หลายอย่างอยู่แล้ว จึงทำให้การประสานงานในด้านนี้เป็นไปด้วยความลำบาก และมักไม่ทันเวลา และเหตุการณ์ในการปฏิบัติงาน และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรเพิ่มบุคลากรและควรมีผู้ประสานงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับตำบลจึงจะเกิดผลดี

นักวิชาการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 63.33 สรุปได้ว่า
 ศึกษานิเทศก์อำเภอยังคงดำเนินการด้านนี้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทยังดำเนินงาน
 ไม่ได้เต็มที่เพราะขาดบุคลากร และทรัพยากรในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัด สำนักงาน
 ปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์อย่างแท้จริง นอกจากนั้นงานด้านนี้ยังไม่มีรูปแบบตายตัว ดังนั้นศึกษานิเทศก์
 อำเภอจะต้องใช้ความสามารถด้านส่วนตัวในการปฏิบัติงานค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในเรื่องมนุษยสัมพันธ์
 และการประสานงาน และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ควรจะให้การ
 ส่งเสริมเป็นพิเศษในเรื่องบุคลากร และควรคัดเลือกบุคลากรที่มีบุคลิกภาพลักษณะเป็นผู้นำ มีความ
 เสียสละในการทำงาน มีความสามารถในเรื่องมนุษยสัมพันธ์และการประสานงานอย่างดียิ่งมาปฏิบัติ
 งานในตำแหน่งนี้โดยตรง

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาคิดเป็นร้อยละ 21.73
 โดยสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะร่วมมือกับทางโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาในการ
 ป้องกันและแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในสถานศึกษาให้มากขึ้นเป็นกรณีพิเศษ ส่วนงานในการป้องกัน
 และแก้ปัญหายาเสพติดให้โทษในสถานศึกษานั้นได้รับความร่วมมือด้วยดีจากสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ
 โดยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันกับสถานศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้นในทุก ๆ ด้าน
 ศึกษานิเทศก์อำเภอควรมีการวางแผนร่วมกัน กำหนดหน้าที่ เป้าหมายในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่าง
 ชัดเจน

พอสรุปได้ว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในงานด้านกิจการพิเศษ ศึกษานิเทศก์อำเภอ
 ไม่สามารถปฏิบัติงานนี้ได้ครบทุกด้าน เนื่องจากบุคลากรในการปฏิบัติไม่เพียงพอ โดยเฉพาะงานที่
 เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทก็ไม่สามารถดำเนินการได้มากเท่าที่ควร งานบางชนิดมีรูปแบบไม่ตายตัว
 เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวกับสถานศึกษา ดังนั้นสำนักงานปลัดกระทรวง
 ศึกษานิเทศก์ในฐานะต้นสังกัด ควรพิจารณาเพิ่มบุคลากรในการประสานงานระดับตำบลของสำนักงาน
 ปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะจะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลมากยิ่งขึ้น
 นอกจากนั้นยังควรพิจารณาถึงบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นพิเศษ โดยพิจารณา
 บุคคลซึ่งมีบุคลิกภาพลักษณะเป็นผู้นำ เป็นผู้มีความสัมพันธ์และการประสานงานดี เพื่อจะได้ปฏิบัติงานร่วมกับ
 บุคคลอื่นและหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างดียิ่งขึ้น

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกตามวุฒิและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งปฏิบัติงานในปี 2532 - 2533 จำนวนทั้งสิ้น 225 คน แยกเป็น ศึกษานิเทศก์อำเภอ 64 คน นักวิชาการศึกษา 47 คน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 114 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาค้นคว้าได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยวิธีการคิสุคัสส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครซีและมอร์แกน (Kreicic and Morgan, 1970, 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน แยกเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ 41 คน นักวิชาการศึกษา 30 คน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 73 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ตามหัตถ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวม 4 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับหัตถ์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยแยกออกตามองค์ประกอบของงานรวม 4 ด้าน คือ งานด้านวิชาการ งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล งานด้านกิจกรรมการศึกษา งานด้านกิจการพิเศษ รวมทั้งหมด 48 ข้อ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี และปทุมธานี จำนวน 50 คน จากนั้นนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.996

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.22

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าทางสถิติผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต การศึกษา 6 โดยการหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และรายด้าน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร รวมทั้งหมด 4 ด้าน คือ งานด้านวิชาการ งานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล งานด้านกิจกรรมการศึกษา งานด้านกิจการพิเศษ แล้วนำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้ไป เทียบกับเกณฑ์วัดค่าความคิดเห็นตามแนวของ เบสท์ (Best. 1987 : 179 - 187) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย
1.51 - 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
3.51 - 4.51	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
4.51 - 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

2. เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการ อำเภอ เป็นรายด้าน ตามองค์ประกอบของงานรวม 4 ด้าน โดยใช้ F-test

3. เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษาธิการอำเภอตามวุฒิ โดยเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการ อำเภอ ที่มีวุฒิปริญญาตรี และต่ำกว่า กับศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิสองกว่าปริญญาตรี โดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยใช้ F-test

5. ในกรณีของการเปรียบเทียบโดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้วิธีการของนิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls method)

ในการทดสอบความแตกต่างใช้ระดับนัยสำคัญที่ .05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยศึกษาจากทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการปฏิบัติงานรวม 4 ด้าน ผลการศึกษาวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายชื่อ ข้อที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ สำรวจ รวบรวม จัดเก็บข้อมูล เพื่อทำสถิติทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม, ดำเนินงานการประเมินผลการเรียนปลายปีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจัดทำข้อทดสอบวัดผล, จัดทำแผนภูมิเพื่อเผยแพร่ข้อมูล และสารสนเทศทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม, ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดทำและจัดเตรียมข้อมูลทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมเพื่อสนับสนุนการประชุมของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด, จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมระยะ 5 ปี ของอำเภอ, จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษา

การศาสนาและการวัฒนธรรมประจำปีระดับอำเภอ ตามแผนระยะ 5 ปี วิเคราะห์การใช้และการ
 จัดทำคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาในอำเภอ, การจัดทำมาตรฐานทางการศึกษา
 ทุกระดับการศึกษา สำหรับใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับค่าสถิติและข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพ
 ปัจจุบัน, ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ แก่ครู นักเรียนและผู้ปกครอง,
 และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยจัดให้มีการประชุมสัมมนาทาง
 วิชาการแก่ครู หรือการส่งไปอบรม กูงาน, ส่วนที่ปฏิบัติในระดับน้อยคือ คำเนินการพัฒนาหลักสูตร
 แบบเรียน โดยการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการใช้หลักสูตรแบบเรียน

ส่วนการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของ
 นักวิชาการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านวิชาการข้อที่ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ได้แก่ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
 ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สสำรวจ รวบรวม จัดเก็บข้อมูล เพื่อทำสถิติทางการศึกษา
 การศาสนาและการวัฒนธรรม, จัดทำแผนภูมิเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศทางด้านการศึกษา
 และการวัฒนธรรม, จัดหาและจัดเตรียมข้อมูลทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เพื่อ
 สนับสนุนการประชุมของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม และคณะอนุกรรมการ
 วัฒนธรรมจังหวัด, จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมระยะ 5 ปี ของอำเภอ,
 จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมประจำปี ระดับอำเภอ ตาม
 แผนระยะ 5 ปี, ส่งเสริมการดำเนินงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่ครู นักเรียน และ
 ผู้ปกครอง, คำเนินงานการประเมินผลการเรียนปลายปีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ
 จัดทำข้อทดสอบวัดผล, สำหรับข้อที่ปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ วิเคราะห์การใช้และการจัดทำคำขอตั้ง
 งบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาในอำเภอ, จัดทำมาตรฐานทางการศึกษาทุกระดับการศึกษา
 สำหรับใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับค่าสถิติ และข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบัน, คำเนินการ
 พัฒนาหลักสูตรแบบเรียน โดยการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการใช้
 หลักสูตรแบบเรียนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม โดยจัดให้มีการ
 ประชุมสัมมนาทางวิชาการแก่ครู หรือการส่งไปอบรม กูงาน

สำหรับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของ
 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านวิชาการ ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงาน
 ในรายชื้อต่อไปนี้ในระดับปานกลาง ได้แก่ สำรวจ รวบรวม จัดเก็บข้อมูล เพื่อทำสถิติทางการศึกษา
 การศาสนาและการวัฒนธรรม, จัดทำแผนภูมิเพื่อเผยแพร่ข้อมูล และสารสนเทศทางด้านการศึกษา
 การศาสนาและการวัฒนธรรม, จัดหาและจัดเตรียมข้อมูลทางการศึกษา การศาสนาและการ,
 วัฒนธรรม เพื่อสนับสนุนการประชุมของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม และ
 คณะอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมระยะ 5 ปี
 ของอำเภอ, จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมประจำปี ของ
 อำเภอ ตามแผนระยะ 5 ปี, จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงาน
 ศึกษานิเทศก์อำเภอ, วิเคราะห์การใช้และการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษา
 ในอำเภอ, จัดทำมาตรฐานทางการศึกษาทุกระดับการศึกษา สำหรับใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับ
 ค่าสถิติและข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบัน, ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการแนะแนวการ
 ศึกษาและอาชีพ แก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง, และดำเนินงานการประเมินผลการเรียนปลายปี
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจัดทำข้อทดสอบวัดผล, ส่วนที่ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงาน
 ในระดับน้อย คือ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และแบบเรียนโดยการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
 สภาพปัจจุบัน และปัญหาของการใช้หลักสูตรแบบเรียน, การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การศาสนา
 และการวัฒนธรรม โดยจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ แก่ครู หรือการส่งไปอบรม ศึกษาน
 เป็นต้น

2. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตาม
 ทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านการตรวจติดตามประเมินผล ศึกษานิเทศก์
 อำเภอปฏิบัติงานในต่อไปนี้ในระดับมาก ได้แก่ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
 สถานศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษานิเทศก์ กรม และจังหวัด ติดตาม
 ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา และโครงการประจำปีของสำนักงานศึกษานิเทศก์
 อำเภอ รายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน สถานศึกษา ให้หน่วยงานที่

เกี่ยวข้องรับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน, เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงาน สถานศึกษาต่าง ๆ ในอำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม นอกจากนี้ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ได้แก่ กำหนดเป้าหมาย ควบคุมชี้ สร้างเครื่องมือวัดคุณภาพ การศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ, ให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้ความร่วมมือ แก่สถานศึกษาในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา, ส่งเสริมให้มีการนิเทศ การศึกษากายในโรงเรียนทุกระดับและทุกประเภท โดยใช้บุคลากรของโรงเรียนเอง, นิเทศแนะนำ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา, ให้ความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอ, ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร แบบเรียนทุกระดับ ทุกประเภทศึกษากายในอำเภอ, และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนในการดำเนินงานติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

ส่วนการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอตามทัศนะของ นักวิชาการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในด้านการตรวจติดตามและประเมินผล ข้อที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ ปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา และ โครงการปฏิบัติงานประจำปี ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ, รายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการ ดำเนินงานของหน่วยงาน สถานศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินงาน ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ได้แก่ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ, ให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้ความร่วมมือ แก่สถานศึกษาในอำเภอในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา, ส่งเสริมให้มีการ นิเทศการศึกษากายในโรงเรียนทุกระดับทุกประเภทโดยใช้บุคลากรของโรงเรียนเอง, การให้ ความช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของอำเภอ, การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนในการดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร, นอกจากนี้

ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายตัวบ่งชี้ สร้างเครื่องมือวัดคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา, นิเทศแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทภายในอำเภอ, ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรแบบเรียนทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษาภายในอำเภอ

สำหรับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามที่คณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล พบว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานรายชื่อต่อไปนี้อยู่ในระดับปานกลาง กำหนดเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ สร้างเครื่องมือวัดคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ, ให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาในอำเภอในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา, การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนในการดำเนินการติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร, ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ กรม และจังหวัด, ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและโครงการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ รายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานของหน่วยงานสถานศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเสนอแนะให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานสถานศึกษาต่าง ๆ ในอำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม, ปฏิบัติงานในระดับน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทุกระดับและทุกประเภท โดยใช้บุคลากรของโรงเรียนเอง, นิเทศแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทภายในอำเภอ, การให้ความช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอและติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรแบบเรียนทุกระดับทุกประเภทการศึกษาภายในอำเภอ, เป็นต้น

3. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามที่คณะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงาน

ในรายชื่อต่อไปนี้ระดับมาก จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ ในอำเภอ เพื่อให้ นักเรียนและประชาชนมีส่วนร่วม, จัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยจัด ให้มีการฟังธรรมหรือเชิญชวนวิทยากรมาบรรยาย, การให้ความร่วมมือและประสานงานเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมทางด้านศาสนา เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติงานพระธรรมทูต การบรรพชาสามเณร และ โรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์, การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการลูกเสือ-เนตรนารี และ ยุวกาชาดอำเภอพร้อมทั้งพิจารณาเสนอการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาทุกประเภท, การดำเนินการให้มีการ จัดตั้งกองลูกเสือ กองเนตรนารีและหมู่ยุวกาชาดในอำเภอ, การอำนวยความสะดวกให้กับ สถานศึกษาในการขออนุญาตให้ลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาดเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม, การเสนอขอพระราชทานเหรียญสุคติ เหรียญลูกเสือสรรเสริญ และเครื่องหมายตอบแทน, การจัด หรือดำเนินการเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา และกรีฑานักเรียนประจำปี กีฬาเยาวชน และประชาชน, การส่งเสริมการกีฬา กรีฑาของอำเภอโดยการจัดสร้างสนามกีฬาประจำอำเภอ จัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬา และการอบรมผู้ฝึกสอนกีฬา, ดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกนักเรียนเพื่อให้ได้รับทุนการศึกษา ต่าง ๆ พิจารณาคำเนินการคัดเลือกนักเรียนและโรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทานประจำปี, ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดทำเอกสารเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่น การเล่นพื้นเมือง และการส่งเสริมกีฬาไทย, การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ, จัดอบรมเกี่ยวกับการวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การส่งเสริมวินัย การตรงต่อเวลาการเคารพกฎหมาย ฯลฯ

การบริหารงานวิชาการและกิจการมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนของนักวิชา การศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในรายชื่อ ต่อไปในระดับมาก จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ ในอำเภอ เพื่อให้ นักเรียนและประชาชนมีส่วนร่วม, การให้ความร่วมมือและประสานงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางด้าน ศาสนา เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติงานพระธรรมทูต การบรรพชาสามเณร และโรงเรียนพุทธศาสนา วันอาทิตย์, การอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษาในการอนุญาตให้ลูกเสือ เนตรนารีและ

ยุวกาชาด เคนทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม, การจัดหรือดำเนินการเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาและ
กรีฑานักเรียนประจำปี กีฬาเยาวชนและประชาชน, การส่งเสริมการกีฬา-กรีฑาของอำเภอ โดย
การจัดสร้างสนามกีฬาประจำอำเภอ จัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาและการอบรมผู้ฝึกสอนกีฬา, ดำเนินการ
คัดเลือกนักเรียนและโรงเรียนเพื่อให้ได้รับทุนการศึกษาต่าง ๆ ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ได้แก่
จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยจัดให้มีการฟังธรรม หรือ เชิญชวน
วิทยากรมาบรรยาย, การจัดทำเอกสารเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่น การเล่น
พื้นเมือง และการส่งเสริมกีฬาไทย, การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการลูกเสือ เนตรนารีและ
ยุวกาชาดของอำเภอ พร้อมทั้งพิจารณาเสนอการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาทุกประเภท, การดำเนินการ
ให้มีการจัดตั้งกองลูกเสือ-กองเนตรนารี และหมู่ยุวกาชาดในอำเภอ, การเสนอขอเหรียญสุคติ
เหรียญลูกเสือสรรเสริญและเครื่องหมายตอบแทน, และ พิจารณาคำเนิการคัดเลือกนักเรียนและ
โรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทานประจำปี, ปฏิบัติงานในระดับน้อย ได้แก่ การจัดอบรมเพื่อให้
ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ, จัดอบรมเกี่ยวกับการวัฒนธรรม
ในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การส่งเสริมวินัย การตรงต่อเวลา การเคารพกฎหมาย ฯลฯ,

ส่วนการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอ
ปฏิบัติงานรายชื่อต่อไปนี้ในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณี
ต่าง ๆ ในอำเภอเพื่อให้นักเรียนและประชาชนมีส่วนร่วม, จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียน โดยจัดให้มีการฟังธรรมหรือเชิญชวนวิทยากรมาบรรยาย, การให้ความ
ร่วมมือและประสานงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางด้านศาสนา เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติงาน
พระธรรมทูต การบรรพชาสามเณร และโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย, การจัดทำเอกสาร
เผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่น การเล่นพื้นเมือง และการส่งเสริมกีฬาไทย จัดอบรม
เกี่ยวกับการวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การส่งเสริมวินัย การตรงต่อเวลา การ
เคารพกฎหมาย ฯลฯ, การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด
อำเภอ พร้อมทั้งพิจารณาเสนอการแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาทุกประเภท, การดำเนินการให้มีการจัดตั้ง

กองลูกเสือ กองเนตรนารี และหมู่ยุวกาชาดในอำเภอ, การอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา ในการขออนุญาตให้ลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาดเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรม, การเสนอขอ พระราชทานเหรียญสุคติ เหรียญลูกเสือสรรเสริญและเครื่องหมายตอบแทน, การจัดหรือดำเนินการ เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาและกรีฑานักเรียนประจำปี กีฬาเยาวชนและประชาชน, การส่งเสริมกีฬา กรีฑาของอำเภอ โดยการสร้างสนามกีฬาประจำอำเภอ จัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาและการอบรมผู้ฝึกสอนกีฬา, การดำเนินการคัดเลือกนักเรียนเพื่อให้ได้รับทุนการศึกษาต่าง ๆ พิจารณาคำเนิการคัดเลือกนักเรียน และโรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทานประจำปี, ปฏิบัติงานในระดับน้อย ได้แก่ การจัดอบรมเพื่อ ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ เป็นต้น

4. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของ ศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจการพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในรายชื่อ ต่อไปในระดับมาก ได้แก่ การให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์กรอบนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนา ชนบทของสภาตำบล ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ, ร่วมมือกับทางโรงเรียนและหน่วยงานทาง การศึกษาในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดให้โทษ, การปฏิบัติงานพิเศษที่นายอำเภอและ หน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย เช่น งาน กสช. งาน ทส.ปช. งานรัฐพิธี ฯลฯ, และการส่งเสริม สนับสนุนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและแก้ไข้ปัญหาต่าง ๆ ตามโครงการของกระทรวง ศึกษาธิการ เช่น โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมระดับตำบล โครงการปลูกต้นไม้ ฯลฯ ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ได้แก่ การประสานงานโครงการ อพป. เกี่ยวกับการศึกษาการศาสนาและการวัฒนธรรม ตามนโยบายความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ, การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ของอำเภอ, การวางมาตรการในการป้องกันและแก้ปัญหาค่าความไม่สงบในสถานศึกษา, จัดอบรมหรือ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และข้าราชการ ในสังกัด, และการระดมสรรพกำลังเพื่อให้การสนับสนุนโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาในการ จัดโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ, ปฏิบัติงานในระดับน้อย ได้แก่ การดำเนินงานพัฒนา การศึกษาของชาวเขาและชนกลุ่มน้อยในเรื่องการรู้หนังสือและการส่งเสริมอาชีพ

การบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของ
นักวิชาการศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจการพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในรายชื่อ
ต่อไปนี้ในระดับมาก การปฏิบัติงานพิเศษตามที่นายอำเภอและหน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย เช่น งาน
กสช. งานทส.ปช. งานรัฐพิธี ฯลฯ และการส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
และแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น โครงการพัฒนาชนบทด้านการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรมระดับตำบล โครงการปลูกต้นไม้ ฯลฯ ปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่
การให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์กรอบนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาชนบทของสภาตำบล ในส่วน
ของกระทรวงศึกษาธิการ, การประสานงานโครงการ อพป. เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและ
การวัฒนธรรมตามนโยบายความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมมือกับทางโรงเรียนและ
หน่วยงานทางการศึกษาในการป้องกันและแก้ปัญหาเสกคึกให้โทษ, การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ของอำเภอ, การวางมาตรการในการป้องกันและ
แก้ปัญหาค่าความไม่สงบในสถานศึกษา, และการระดมสรรพกำลังเพื่อให้การสนับสนุนโรงเรียน
และหน่วยงานทางการศึกษาในการจัดโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ, ปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
น้อย ได้แก่ การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของชาวเขา และชนกลุ่มน้อยในเรื่องการรู้หนังสือและ
การส่งเสริมอาชีพ, และ การจัดอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้แก่ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครูอาจารย์และข้าราชการในสังกัด

ส่วนการบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในงานด้านกิจการพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอ
ปฏิบัติงานในรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อปฏิบัติในระดับปานกลางค่อนข้างสูง คือการ
ปฏิบัติงานพิเศษตามที่นายอำเภอ และหน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย เช่น งาน กสช. งานทส.ปช.
งานรัฐพิธี ฯลฯ, และข้อซึ่งปฏิบัติระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ จัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับความ
มั่นคงของชาติให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และข้าราชการในสังกัด เป็นต้น

5. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอโดยศึกษาจาก ทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ตามองค์ประกอบของงาน เป็นรายด้านรวม 4 ด้าน พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติตรงกันว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในระดับมากเพียง 1 ด้าน คือ งานด้านกิจกรรมการศึกษา ส่วนงานด้านวิชาการ และงานด้านการตรวจติดตาม และประเมินผล ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มศึกษาธิการอำเภอ และกลุ่มนักวิชาการศึกษา เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผลมากกว่างานด้านวิชาการ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานด้านวิชาการมากกว่างานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล สำหรับงานด้านกิจกรรมการศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

6. เปรียบเทียบทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ โดยทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารงานตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน ซึ่งมีผลการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

6.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน พบว่ามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 1. และเมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่าศึกษาธิการอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และศึกษาธิการอำเภอกับนักวิชาการศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม การศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านวิชาการพบว่า มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 1. และเมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอกับนักวิชาการศึกษา และศึกษานิเทศก์อำเภอกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมการ ศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล พบว่ามีทักษะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 1. และเมื่อวิเคราะห์คะแนน เฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอกับนักวิชาการศึกษาและศึกษานิเทศก์อำเภอกับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการ ศึกษาในงานด้านกิจกรรมการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 1. และเมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษานิเทศก์อำเภอกับนักวิชาการศึกษา และนักวิชาการศึกษากับ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม การศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจการพิเศษ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 1.

7. เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน โดยจำแนกตามวุฒิ ซึ่งมีผลการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

7.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 2.

7.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านวิชาการ โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 2

7.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 2.

7.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจกรรมการศึกษา โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

7.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านกิจกรรมพิเศษ โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2.

8. เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีผลการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

8.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อที่ 3.

8.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านวิชาการ โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 3.

8.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อที่ 3.

8.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานด้านกิจกรรมการศึกษา โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อที่ 3.

8.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในงานด้านกิจการพิเศษ โดยเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่ามีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 3. และเมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยเป็นรายกลุ่ม พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับศึกษานิเทศก์อำเภอซึ่งมีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบข้อเท็จจริงและมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ความทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานดังกล่าวโดยส่วนรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามองค์ประกอบของงานแต่ละด้าน พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะตรงกันว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงาน

ในด้านกิจกรรมการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะงานดังกล่าวเป็นงานที่ศึกษาธิการอำเภอคุ้นเคย และกระทำเป็นประจำตลอดมา ซึ่งศึกษาธิการอำเภอสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนั้น กรม กอง ตลอดจนหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องมีนโยบายเป้าหมายและโครงการที่กำหนดให้ ศึกษาธิการอำเภอต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน นอกจากนั้นยังได้จัดสรรงบประมาณให้ด้วย ประกอบกับ การดำเนินงานในด้านนี้โรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษาในอำเภอต่าง ๆ เข้าใจจุดหมาย และเป้าหมายการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอเป็นอย่างดี จึงให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ตลอดมา ซึ่งก็ทำให้การปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมาก

สำหรับการปฏิบัติในด้านวิชาการ และงานด้านติดตามและประเมินผล พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนะตรงกันว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานการวิจัยของ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปราจีนบุรี (2530 : 43) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาท ของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานด้านแผนงานวิชาการและติดตามประเมินผลตามโครงสร้างการ บริหารงานใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ พบว่า โดยส่วนรวมแล้วศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงาน ดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง กล่าวคือ งานวิชาการบางอย่างศึกษาธิการอำเภอก็ได้แต่เพียงรับทราบ เท่านั้น ไม่สามารถลงไปปฏิบัติได้ทั้งหมด เพราะกรมเจ้าสังกัดจะเป็นผู้ดำเนินการเอง เช่น การ วิเคราะห์การใช้และจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาในอำเภอ หรือการ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและแบบเรียน ซึ่งศึกษาธิการอำเภอก็ไม่สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องได้ทั้งหมด ได้แต่เพียงรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นและข้อเสนอแนะส่งกรมวิชาการและกรมเจ้าสังกัดเท่านั้น ส่วนงาน ทางด้านการตรวจติดตามและประเมินผลที่ได้ในระดับปานกลางเพราะจากว่า ระเบียบกฎหมาย ในเรื่องเกี่ยวกับการตรวจติดตามและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ได้ให้อำนาจศึกษาธิการ อำเภอในเรื่องการตรวจดังกล่าว จึงทำให้หน่วยงานทางการศึกษาไม่ยอมรับการดำเนินงานของ ศึกษาธิการอำเภอ กอปรกับบางห้องที่ออกไปติดตามและประเมินผลได้ลำบากเนื่องจากสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอไม่มียานพาหนะ ซึ่งเหตุผลนี้ตรงกับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ได้แสดง ความคิดเห็นไว้ในข้อเสนอแนะของแบบสอบถาม

ส่วนงานด้านกิจการพิเศษกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีทัศนะสอดคล้องกันว่าศึกษาธิการอำเภอบริหารได้ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากงานด้านกิจการพิเศษ มีลักษณะของงานและแนวนโยบายการปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน นอกจากนั้น บางท้องที่มีงานที่สามารถปฏิบัติได้ บางท้องที่ที่ไม่มีงานที่ต้องปฏิบัติ เช่น การดำเนินงานพัฒนาชาวเขาและชนกลุ่มน้อย ในเรื่องการรู้หนังสือและการส่งเสริมอาชีพ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ของอำเภอ เป็นต้น นอกจากนั้นงานในด้านนี้ต้องอาศัยทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์และการประสานงานด้วย ดังนั้นถ้าศึกษาธิการอำเภอมองไม่เห็นความสำคัญ ตลอดจนไม่มีทักษะดังกล่าว ก็ย่อมจะทำให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยได้ ประกอบกับงานบางอย่าง โรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาก็เป็นผู้ดำเนินการอยู่แล้ว โดยเฉพาะงานในเรื่องป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา นอกจากนี้ในเรื่องของงานพัฒนาชนบท สำนักงานศึกษาธิการอำเภอก็ขาดบุคคลที่จะทำหน้าที่โดยเฉพาะ จึงทำให้งานมีประสิทธิภาพไม่เต็มที่ ซึ่งก็สอดคล้องกับความคิดและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่เสนอแนะมาในแบบสอบถามแบบปลายเปิด

3. เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน ปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าศึกษาธิการอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และศึกษาธิการกับนักวิชาการศึกษา มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นรายด้าน คือ งานด้านวิชาการ งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล งานด้านกิจกรรมการศึกษา และงานด้านกิจการพิเศษ ปรากฏผลดังนี้

3.1 งานด้านวิชาการ พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ

การที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติแตกต่างกันในงานทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ก็เพราะว่า ตำแหน่งดังกล่าวมีสายงานที่แตกต่างกันคือ ศึกษาธิการอำเภอเป็นเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่บริหารงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ขึ้นตรงต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งเป็นงานระดับอำเภอ โดยส่วนรวมย่อมมีความรู้ในเรื่องของงานซึ่งตนเองทำอยู่ได้ชัดเจนกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานแต่เฉพาะงานของโรงเรียนและขึ้นตรงต่อกรมสามัญศึกษา ถึงแม้ว่างานบางอย่างมีสายงานเกี่ยวข้องกันบ้างก็ตาม แต่การรู้จักจริงในงานคงจะมีไม่เท่ากับศึกษาธิการอำเภอเอง ส่วนตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ถึงแม้ว่าจะเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับศึกษาธิการอำเภอ แต่เนื่องจากศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานทางด้านบริหาร แต่นักวิชาการศึกษาเป็นสายงานของผู้ปฏิบัติ ดังนั้นตำแหน่งหน้าที่จึงเป็นตัวแทนที่ส่งผลต่อความแตกต่างในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล ตันยะ (2527 : 87) ที่พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในวิทยาลัยครู ได้แก่อาจารย์ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าคณะวิชา และผู้บริหาร มีทัศนคติตอบหาจริงในด้านวิชาการของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน และงานวิจัยของกฤษณ์ ศรีสุภะ (2527 : 61) ที่พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดในการนิเทศการศึกษาธิการจังหวัดในการนิเทศและติดตามผลแตกต่างกัน

3.4 งานด้านกิจการพิเศษ พบว่าศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านกิจการพิเศษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน

ส่วนการที่ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาในงานด้านกิจการพิเศษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ก็เนื่องมาจาก งานในด้านนี้มีนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดให้ศึกษาธิการปฏิบัติแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ในบางท้องที่ก็มีงานให้ปฏิบัติ บางท้องที่ก็ไม่มีการให้ปฏิบัติ เช่นงานเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชาวเขา และชนกลุ่มอยู่ในเรื่องการเรียนรู้หนังสือ และการส่งเสริมอาชีพ งานการให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนโครงการ อันเนื่องมาจากโครงการพระราชดำริในเขตพื้นที่ของอำเภอ ซึ่งในเขตการศึกษา 6 บางอำเภอไม่มีงานดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 จึงเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานน้อย และไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นงานบางงาน เป็นงานที่หน่วยงานทางการศึกษา เช่น โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าในการดำเนินงานบางอย่างเช่น งานพัฒนาชนบท สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ขาดบุคคลที่จะออกปฏิบัติงานในท้องที่ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ออกมาลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งมีวุฒิแตกต่างกัน ปรากฏว่าศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งมีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับศึกษาธิการอำเภอซึ่งมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้านและในแต่ละด้านพบว่า แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนติ นิลสาย (2517 : 78) ซึ่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการศึกษาบทบาทของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลในจังหวัดขอนแก่น แล้วพบว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิต่างกัน คือวุฒิต่ำกว่า ป.กศ. วุฒิ ป.กศ. และวุฒิสูงกว่า ป.กศ. เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วปรากฏว่า มีทัศนะต่อบทบาทจริงของศึกษาธิการอำเภอทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า วุฒิทางการศึกษาไม่มีส่วนทำให้ทัศนะของผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ แตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ศึกษาธิการอำเภอมีวุฒิต่างกัน คือ วุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่า กับวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนะในการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน

ส่วนสาเหตุ ที่ศึกษาธิการอำเภอมีวุฒิต่างกันแต่ที่หันต่อการบริหารงานวิชาการและกิจการรรม การศึกษาของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นองมาจาก สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ได้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โดยเฉพาะศึกษาธิการ อำเภอทุก 2 ปี จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอมีความรู้ ความสามารถและปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ และที่สำคัญ คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดพิมพ์คู่มือในการปฏิบัติงานของสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ/สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและจัดส่งให้กับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศ จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอมีบรรทัดฐาน หรือหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติที่มี ลักษณะเหมือนกัน เพียงแต่นำไปประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ของพื้นที่เท่านั้น และโดยสภาพทั่วไปพื้นที่ ในเขตการศึกษา 6 ก็มีสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกันนัก จึงทำให้การบริหารงานทั้ง 4 ด้านของ ศึกษาธิการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แต่การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงัด จันลา (2513 : 69) ซึ่ง ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอตามโครงการใหม่ของสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ แล้วพบว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิแตกต่างกัน คือศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี มีปัญหาการบริหารงานด้านแผนงานวิชาการและติดตามประเมินผล ต่างกับศึกษาธิการ อำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี โดยที่ศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีปัญหา ด้านงานแผนงานวิชาการและติดตามประเมินผลมากกว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ปริญญาตรี ซึ่งเมื่อมีการค้นพบเช่นนี้จะทำให้การบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในด้านต่าง ๆ ช่างกัน แตกต่างกันไปด้วยซึ่งแสดงว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีบริหารงานดังกล่าว ได้น้อยกว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี

5. จากการเปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่มีต่อการบริหาร งานวิชาการและกิจการรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี, ตั้งแต่ 5 - 10 ปี, และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ปรากฏว่ามีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและ กิจการรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามองค์ประกอบของงานรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในแต่ละด้าน พบว่าศึกษาธิการอำเภอทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งมีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในงานรวม 3 ด้าน คืองานด้านวิชาการ งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล และงานด้านกิจกรรมการศึกษา ส่วนงานด้านกิจการพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้แสดงว่า ประสบการณ์ไม่ได้ส่งผลต่อการบริหารงานใน 3 ด้าน คือ งานด้านวิชาการ งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล และงานด้านกิจกรรมการศึกษา เพราะการเข้าสู่ตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอในปัจจุบัน ฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะร่วมมือกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา จัดโครงการอบรมศึกษาธิการอำเภอที่จะเข้ารับตำแหน่งใหม่ โดยจะให้ความรู้ในงานด้านต่าง ๆ จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติน้อย มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เท่าเทียมกับศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์มากกว่า นอกจากนั้นในทุกๆ 2 ปี สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะมีการพัฒนาบุคลากรโดยมีการจัดโครงการฝึกอบรมศึกษาธิการอำเภอเป็นประจำ และในทุก ๆ เดือนศึกษาธิการจังหวัดจะมีการเรียกประชุมศึกษาธิการอำเภอเพื่อชี้แจงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนชี้แนวทางในการแก้ปัญหาซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติในการปฏิบัติงานรวม 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนติ นิลสาย (2517 : 79) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลในจังหวัดขอนแก่นแล้วพบว่า ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่างกันคือ ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ 1 - 9 ปี, 10 - 29 ปี และ 30 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของศึกษาธิการอำเภอทั้ง 5 ด้าน คือ งานด้านธุรการ งานด้านบริการ งานด้านบริหารบุคลากร ด้านงานพิเศษ และสัมพันธ์ภาพกับชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและงานวิจัยของ กฤษณ์ ศรีสุภะ (2527 : 62) ซึ่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด แล้วพบว่า ศึกษาธิการอำเภอซึ่งมีประสบการณ์ต่างกัน คือต่ำกว่า 6 ปี, 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการที่ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ซึ่งประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอในงานด้านกิจการพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป กับศึกษาธิการอำเภอซึ่งมีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เนื่องมาจากงานด้านกิจการพิเศษเป็นงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นโครงการที่เกิดขึ้นไม่แน่นอน ไม่ชัดเจน บางท้องที่ก็มีงานให้ปฏิบัติ บางท้องที่ก็ไม่มีการให้ปฏิบัติ และต้องอาศัยทักษะในการประสานงานและมนุษยสัมพันธ์อย่างสูง ดังนั้นจึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์มากกว่า (ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป) ปฏิบัติงานได้มากกว่า เพราะอาศัยความคุ้นเคยกับระบบที่ได้ปฏิบัติมากกว่าและเคยแก้ปัญหาซึ่งเคยเกิดขึ้นแล้วมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน แต่ศึกษาธิการอำเภอซึ่งประสบการณ์น้อยกว่า (ต่ำกว่า 5 ปี) ยังไม่มีความคุ้นเคยกับงานดังกล่าวมากนักจึงอาจจะเป็นไปได้ที่ทำให้การปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนติ นิลสาย (2517 : 79) ซึ่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการศึกษาบทบาทของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของครูใหญ่โรงเรียนประชาบาลในจังหวัดขอนแก่น แล้วพบว่าครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ระหว่าง 10 - 19 ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ระหว่าง 20 - 29 ปี มีทัศนะต่อบทบาทจริงของศึกษาธิการอำเภอด้านงานพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ครั้งนี้ทำให้ทราบว่าศึกษาธิการอำเภอบริหารงานดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานดังกล่าวของศึกษาธิการอำเภอเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่และขอบข่ายของงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอให้

ชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนทำให้มีความสมบูรณ์และเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานทั่วไป เพราะจะเอื้ออำนวยให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานดังกล่าวได้สะดวก และมีความมั่นใจสูง ตลอดจนทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นตัวแทนกระทรวงศึกษานิเทศก์ในส่วนภูมิภาคได้สมบูรณ์มากขึ้น

2. ในการพัฒนาบุคลากรประจำปี โดยเฉพาะการประชุมอบรม หรือการสัมมนาศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และนักวิชาการศึกษา ตลอดจนการอบรมสัมมนาตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นซึ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ ฝ่ายพัฒนาบุคคล กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ควรร่วมมือกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาไว้ในหลักสูตรของการฝึกอบรมด้วยทุกครั้ง เพื่อจะได้ส่งเสริมให้ศึกษานิเทศก์อำเภอ ตลอดจนบุคลากรของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานดังกล่าวได้มีประสิทธิภาพสูงมากขึ้น

3. เนื่องจากบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานทุก ๆ ด้าน ดังนั้นสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ควรเพิ่มปัจจัยดังกล่าวโดยเฉพาะตำแหน่งนักวิชาการศึกษาให้กับสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะตำแหน่งนักวิชาการศึกษามีส่วนช่วยเหลือศึกษานิเทศก์อำเภอให้สามารถปฏิบัติงานได้ครบถ้วนและสมบูรณ์มากขึ้น

4. สำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอ ควรจะต้องให้ความสนใจในการปฏิบัติงานซึ่งได้ผลอยู่ในระดับน้อย คืองานด้านกิจการพิเศษให้มากขึ้นเป็นกรณีพิเศษ นอกจากนั้นจะต้องปรับปรุงงานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล และงานด้านวิชาการด้วย เพื่อยกระดับงานให้สูงขึ้น โดยศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้องค้นคว้าศึกษาหาความรู้ และจะต้องมีการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มีความรู้เกี่ยวกับงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้มีความพร้อมอยู่ สมอบที่จะสามารถให้บริการและให้การสนับสนุนหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่นในอำเภอได้ถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น

5. เนื่องจากการบริการงานวิชาการและกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอต้องใช้ทักษะในด้านการประสานงาน และมีมนุษยสัมพันธ์สูงมาก จึงจะทำให้งานดังกล่าวดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นศึกษาธิการอำเภอ ตลอดจนบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอจะต้องปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้มีทักษะดังกล่าว เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานทางการศึกษาและบุคคลทั่วไป

6. นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนทุกสังกัดในอำเภอ ตลอดจนประชาชนในอำเภอโดยทั่วไป ควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานวิชาการและกิจการการศึกษา โดยการให้ข้อเสนอแนะและข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เพื่อศึกษาธิการอำเภอจะได้นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพื่อจะรู้ว่าปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ ได้คุ้มค่างานหรือไม่ เท่าที่ผ่านมาหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องยังให้ความสนใจในเรื่องนี้น้อยมาก ดังนั้นจึงควรจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอเป็นระยะ ๆ และควรจะมีความต่อเนื่องกันด้วย เพื่อจะเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ ศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยเพิ่มเติม

1. ควรมีการวิจัยถึงการบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในทัศนะของบุคคลกลุ่มอื่น ๆ อีก เช่น ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ นายอำเภอ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในงานอื่น ๆ ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 6 ทั้งนี้เพื่อจะได้้นำผลมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี และจะได้ นำผลของการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการ และกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรมีการวิจัยถึงการบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในลักษณะเดียวกันนี้ในเขตการศึกษาอื่น ๆ และในระดับประเทศด้วย เพราะพื้นที่ สถานการณ์ สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ย่อมจะทำให้ได้ข้อมูลอันเป็นข้อเปรียบเทียบมากขึ้น

3. ควรมีการวิจัยถึงปัญหาและสาเหตุที่เป็นตัวกำหนดให้การบริหารงานวิชาการและ
กิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ไม่มีประสิทธิภาพสูงพอ ตลอดจนมีการวิเคราะห์แนวทาง
แก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย

4. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามวัดทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจจะทำให้
มีการคลาดเคลื่อนในเรื่องของการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างบ้าง เนื่องจากความรีบด่วนในการตอบ
แบบสอบถาม โดยไม่ได้ให้ความสนใจต่อคำถามอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรใช้วิธีการชนิดอื่น ๆ ด้วย
เช่น การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต จะทำให้ได้ข้อมูลถูกต้องยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ ศรีสุระ. การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักส์น่า.
- กองพันธ์ พลแสน. พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชน ในจังหวัดอุบลราชธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักส์น่า.
- กัลยา รัตนบรรพต. บทบาทของศึกษาธิการอำเภอ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อักส์น่า.
- การศาสนา, กรม. คู่มือปฏิบัติงานของกรมการศาสนา สำหรับศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2529.
- จงดล ชมพันธ์. ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านวิชาการของศึกษาธิการอำเภอในทัศนะของครูกรมสามัญศึกษาและครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อักส์น่า.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2520.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2530.
- คุษฎี วงศ์ศิธร. "ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทอำนาจหน้าที่และโครงสร้างใหม่ของศึกษาธิการอำเภอ," ใน เอกสารทางวิชาการประกอบการประชุมศึกษาธิการอำเภอทั่วราชอาณาจักร ประจำปีงบประมาณ 2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2528.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. การบริหารการศึกษาสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2530.
- เนติ นิลสาย. การศึกษาบทบาทของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของครูใหญ่ โรงเรียนประชาบาล ในจังหวัดขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อักส์น่า.

บุญรอด ไก่แก้ว. การประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 11.

ปริญญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
อัครสำเนา.

"ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504,"

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 97 ตอนที่ 20 หน้า 493. 12 กุมภาพันธ์ 2523.

"ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218," ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับพิเศษ. เล่มที่ 89 ตอนที่ 145
29 กันยายน 2515.

ประจักษ์ พัฒนเจริญ. ความเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานทางด้าน

วิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัครสำเนา.

ประมวล ตันยะ. บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครู.

ปริญญาพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัครสำเนา.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. การบริหารการพัฒนาชนบท กระทรวงศึกษาธิการ.

กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2527.

คู่มือปฏิบัติงานสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ. กรุงเทพฯ :

กองการเจ้าหน้าที่, 2531.

คู่มือศึกษานิเทศก์อำเภอ 25. กรุงเทพฯ : ฝ่ายฝึกอบรม กองการเจ้าหน้าที่สำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2525.

เอกสารประกอบการฝึกอบรมบุคลากรในโครงการพัฒนาสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด/

อำเภอ ปี 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2532.

ปลื้ม บุณรัตน์. บทบาทการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้. ปริญญาพันธ์ กศ.ม.

ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527. อัครสำเนา.

หนังสือ หันนาทินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

"พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523," ราชกิจจานุเบกษา.

ฉบับพิเศษ. เล่มที่ 97 ตอนที่ 158. 13 ตุลาคม 2523.

"พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523," ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับพิเศษ.

เล่มที่ 97 ตอนที่ 158. 13 ตุลาคม 2523.

ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.

มนู กลิ่นจันทร์. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนสังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2521. อักสำเนา.

รุ่งศักดิ์ บ้องกงกลางศ. การประเมินสมรรถภาพการบริหารงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขต

การศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2519. อักสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

บริษัท ศึกษาพร จำกัด, 2531.

ละม่อม ชัยโย. คู่มือการปฏิบัติราชการและเตรียมสอบเลื่อนระดับศึกษานิเทศก์อำเภอ

ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2531.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. พระราชบัญญัติครู ระเบียบและหลักเกณฑ์ของคุรุสภา.

กรุงเทพฯ : ฝ่ายประสานและกิจกรรม กอกลาง, 2532.

วิจิตร ศรีสัจจาน. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา หน่วยที่ 1 - 5

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2523.

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. คำสั่งที่ 687/2519 เรื่องอำนาจเจ้าหน้าที่และแนวทางปฏิบัติราชการ

ของศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอ. ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519.

ศึกษานิเทศก์จังหวัดปราจีนบุรี, สำนักงาน. รายงานการวิจัยบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับงาน

ด้านแผนงานวิชาการและติดตามประเมินผล ตามโครงสร้างการบริหารงานใหม่ของสำนักงาน

ศึกษานิเทศก์อำเภอ. ปราจีนบุรี, 2530. อักสำเนา.

- สังค จันลา. ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงาน
ศึกษานิเทศก์อำเภอ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2531. อักสำเนา.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สวัสดิ์ แก้วสมบูรณ์. บทบาทเกี่ยวกับงานวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอภาคใต้. วิทยานิพนธ์
 ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อักสำเนา.
- สุจินต์ แย้มแพ. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียน
สังกัดบริหารส่วนจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อักสำเนา.
- โสฬส สิงห์ชวา. ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
 ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
 อักสำเนา.
- อรพินธ์ สอนสลับ. ปัญหาการวางแผนการศึกษาของผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ. ปรินิพนธ์
 กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531. ถ่ายเอกสาร.
- อารมณฺ์ เพชรชื่น. เอกสารประกอบการสอนวิชา บริหาร 612 การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร
ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 บางแสน, 2516.
- เอกวิทย์ ฅกลาง. "การบริหารงานวิชาการ," รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและ
ศึกษานิเทศก์จังหวัดพระนคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- อุทัย ธรรมเตโช. คู่มือการสอนเลื่อนระดับ ภาคความรู้ ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2528.

- Andersen, John Kent. "Superintendent's Involment in the Execution of Selected Administrative Tasks," Dissertation Abstracts International. 42(11): 4656-A; May, 1982.
- Barnard, Chester I. "The Functions of the Executive," Cambridge Mass : Harvard University Press, 1964.
- Best, John W. Research in Educational. 2nd ed., Englewood Cliffs : W.J. Pretice Hall, Inc., 1981.
- Cohen, Arthur Lee. "An Analysis of the Functional Task of Superintendents in the State of Indiana," in Dissertation Abstracts International A Humanities and Social Sciences. 32(1) : 7486-A; July, 1971.
- Fisk, Robert S. "The Task of Education Administrations," in Campbell, R.S. and Gregg, R.T. eds., Administrative Behavior in Education. New York : Harper and Prother, 1957.
- Griffiths, Daniel E. and others. Organizing School for Effective Education. Danville, Illinois : The Interstate, 1962.
- Hersey, Paul and Kenneth H. Blanchard. Management of Organization Behavior : Utilizing Human Resources. New Jersey : Englewood Cliffs Prentice Hall, Inc., 1982.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal for Educational and Phychological Measurement. 30 : 607 - 610; November, 1970.
- Nicolai, Renato C.D. "The Administrative Behavior of the Superintendent of School as Perceived by High School Principals," Dissertation Abstracts International A Humanities and Social Sciences. 33(7) : 3214-A; January, 1973.
- Ramseyer, John A. and others. Factors Affecting Educational Administration CPEA Series. Columbus, Ohio : College of Education, Ohio State University, 1955.
- Simon, Herbert A. Administrative Behavior. New York : The Free Prees, 1976.
- Southern States Cooperative Program in Education Administration. Better Teaching in School Administration. Nashville : George Peabody College for Teacher, 1955.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York : McGraw-Hill Book Company, 1971.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 กุมภาพันธ์ 2533

เรื่อง ขอความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามสำหรับปริญญาโท

เรียน

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายเสริมปัญญา เทียมวัน นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยฯ ให้ทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง "การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของ
ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6" ในการนี้
จะต้องสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีแบบสอบถามสำหรับรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยที่ข้าพเจ้า
กำลังทำอยู่ และในการสร้างเครื่องมือดังกล่าวจำเป็นต้องขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบริหารและงาน
วิชาการและกิจกรรมการศึกษา เป็นผู้พิจารณาแต่ละข้อคำถามว่า ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดหรือไม่
และข้อคำถามใดที่คลุมเครือ เพื่อจะได้นำมาแก้ไขปรับปรุงใหม่

ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดอนุเคราะห์รับเป็นวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในการ
พิจารณาแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้แก่ข้าพเจ้าด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี
จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมปัญญา เทียมวัน)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

ที่ ทม 1007/0761

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 มีนาคม 2533

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเสริมปัญญา เทียมวัน เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอก การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามที่คณะของศึกษานิเทศก์
อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ. สมบูรณ์ อุปถัมภ์

ประธาน

รศ. ทวีบุรณ หอมเย็น

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษาในเขตการศึกษา 6
ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนเมษายน 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

บัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007/0760

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 มีนาคม 2533

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเสริมปัญญา เขียมวัน เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอก การบริหารการศึกษา

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นกว่า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามที่คณะของศึกษานิเทศก์
อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ. สมบูรณ์ อุปถัมภ์

ประธาน

รศ. ทวีบูรณ์ หอมเย็น

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอนั่งสื่อราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ
ร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 คอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน
เมษายน 2533 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

บัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

โทร. 258-4119

ที่ ศธ.0202/12082

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. 10300

25 เมษายน 2533

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

สิ่งที่ส่งด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แจ้งว่า นายเสริมปัญญา เทียมวัน นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์ขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอนักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 จึงขอให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอความร่วมมือจากท่าน ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และกรุณาตอบแบบสอบถามในการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าวเสร็จแล้วกรุณาส่งแบบสอบถามไปยัง นายเสริมปัญญา เทียมวัน ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยจะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายมงคล ศรีไพรวรรณ)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กองการเจ้าหน้าที่

โทร. 2822716, 2810813

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 เมษายน 2533

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยกระผม นายเสริมปัญญา เทียมวัน นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา ของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา, และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับมหาบัณฑิต

จึงเรียนมาเพื่อขอความกรุณาจากท่านได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้เมื่อเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนไปยัง นายเสริมปัญญา เทียมวัน สำนักงานศึกษาธิการอำเภอดุสิต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13210 โดยด่วนด้วย และขอเรียนชี้แจงให้ท่านทราบว่า ข้อมูลนี้จะไม่มีการเผยแพร่ต่อตัวท่านแต่ประการใด เพราะผู้วิจัยมุ่งศึกษาเป็นส่วนรวมเท่านั้น หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมปัญญา เทียมวัน)

ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอดุสิต

หมายเลข

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6
2. ผู้วิจัยต้องการนำแบบสอบถามนี้ไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับ ศึกษานิเทศก์อำเภอโดยเฉพาะในเขตการศึกษา 6 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนการบริหารงาน ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และหาทางปรับปรุงแก้ไขงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันต่อไป
3. ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบตามสภาพความเป็นจริง ตามความเห็นของท่าน สำหรับคำตอบของท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ โดยจะไม่มีมีการนำไปเผยแพร่ใด ๆ ทั้งสิ้น
4. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด
 จำนวน 3 ข้อ

.../ตอนที่ 2

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการบริหารงาน
วิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ มีทั้งหมดจำนวน
48 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ
และกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ มีทั้งหมดจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่าน

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- ศึกษาธิการอำเภอ
 นักวิชาการศึกษา
 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. วุฒิทางการศึกษา

- ปริญญาตรี และต่ำกว่า
 สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
 ตั้งแต่ 5 ถึง 10 ปี
 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม
การศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ

.../คำชี้แจง

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นแนวปฏิบัติของศึกษาธิการอำเภอในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา โปรดอ่านและพิจารณาว่าคุณศึกษธิการอำเภอได้ปฏิบัติอยู่ในระดับใด แล้วกรอตัวเลขในเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อใดช่องหนึ่งทางขวามือของแบบสอบถามเพียงช่องเดียว ที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

.../ข้อ 1

ข้อ	รายการ	ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
	<u>งานด้านวิชาการ</u>						
1	สำรวจ รวบรวม จัดเก็บข้อมูล เพื่อทำ สถิติทางการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรม						☐
2	จัดทำแผนภูมิ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล และ สารสนเทศทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม						☐
3	จัดหาและจัดเตรียมข้อมูลทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เพื่อสนับสนุน การประชุมของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม และ คณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด						☐
4	จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมระยะ 5 ปี ของอำเภอ						☐
5	จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมประจำปี ระดับอำเภอ ตามแผนระยะ 5 ปี						☐
6	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทิน ปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ						☐

ข้อ	รายการ	ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
7	วิเคราะห์การใช้และการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาในอำเภอ						☐
8	จัดทำมาตรฐานทางการศึกษาทุกระดับการศึกษา สำหรับใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับค่าสถิติและข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพปัจจุบัน						☐
9	ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และแบบเรียน โดยการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการใช้หลักสูตรแบบเรียน						☐
10	ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ แก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง						☐
11	การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การทำสนาและการวัฒนธรรม โดยจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการแก่ครู หรือการส่งไปอบรม ศึกษาดูงาน						☐

ข้อ	รายการ	ศึกษาดูการดำเนินงานอย่างน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
12	<p>ดำเนินงานการประเมินผลการเรียนปลายปี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจัด ทำข้อทดสอบวัดผล</p> <p><u>งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล</u></p> <p>1 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ สร้างเครื่องมือ วัดคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้ในการ ดำเนินงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา</p> <p>2 ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ</p> <p>3 ให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้ความร่วมมือ แก่สถานศึกษาในอำเภอในเรื่องการตรวจ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>4 ส่งเสริมให้มีการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนทุกระดับและทุกประเภท โดย ใช้บุคลากรของโรงเรียนเอง</p>						☐
							☐
							☐
							☐
							☐

ข้อ	รายการ	ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
5	นิเทศแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทภายในอำเภอ						☐
6	การให้ความช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของอำเภอ						☐
7	ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรแบบเรียนทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษาภายในอำเภอ						☐
8	การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนในการดำเนินงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร						☐
9	ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และจังหวัด						☐

ชื่อ	รายการ	ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
10	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและโครงการปฏิบัติงานประจำปี ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ						☐
11	รายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน สถานศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน						☐
12	เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงาน สถานศึกษาต่าง ๆ ในอำเภอเกี่ยวกับงาน การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม						☐
<u>งานด้านกิจกรรมการศึกษา</u>							
1	จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและ ประเพณีต่าง ๆ ในอำเภอ เพื่อให้นักเรียน และประชาชนมีส่วนร่วม						☐

ข้อ	รายการ	ศึกษาการอำเภอบริปฏิบัติงานมากนักน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
2	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน โดยจัดให้มีการฟังธรรมหรือ เชิญชวนวิทยากรมาบรรยาย						☐
3	การให้ความร่วมมือประสานงานเกี่ยวกับ กิจกรรมด้านศาสนา เช่น การจัดทำแผน ปฏิบัติงานพระธรรมทูต การบรรพชา สามเณร และโรงเรียนพุทธศาสนา วันอาทิตย์						☐
4	การจัดทำเอกสารเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่น การเล่นพื้นเมือง และการ ส่งเสริมกีฬาไทย						☐
5	การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการ อนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และ ศิลปวัตถุ						☐
6	จัดอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ประจำวัน เช่น การส่งเสริมวินัย การตรง ต่อเวลา การเคารพกฎหมาย ฯลฯ						☐

ข้อ	รายการ	ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
7	การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ ลูกเสือ - เนตรนารี และยุวกาชาด อำเภอ พร้อมทั้งพิจารณาเสนอการแต่งตั้ง ผู้บังคับบัญชาทุกประเภท						☐
8	การดำเนินการให้มีการแต่งตั้งกองลูกเสือ- กองเนตรนารี และหมู่ยุวกาชาดในอำเภอ						☐
9	การอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา ในการขออนุญาตให้ลูกเสือ - เนตรนารี และยุวกาชาด เดินทางไกลและอยู่ค่าย พักแรม						☐
10	การเสนอขอพระราชทานเหรียญสดุดี เหรียญลูกเสือสรรเสริญ และเครื่องหมาย ตอบแทน						☐
11	การจัดหรือดำเนินการเกี่ยวกับการแข่งขัน กีฬาและกรีฑานักเรียนประจำปี กีฬา เยาวชนและประชาชน						☐
12	การส่งเสริมการกีฬา - กรีฑาของอำเภอ โดยการจัดสร้างสนามกีฬากรีฑาประจำ อำเภอ จัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬา และการอบรม ฝึกสอนกีฬา						☐

ข้อ	รายการ	ศึกษาธิการอำเภอบุญทิ้งงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
13	ดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกนักเรียน เพื่อให้ได้รับทุนการศึกษาต่าง ๆ						☐
14	พิจารณาดำเนินการคัดเลือกนักเรียนและ โรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประจำปี						☐
<u>งานด้านกิจกรรมพิเศษ</u>							
1	การให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์กรอบ นโยบายและจัดทำแผนพัฒนาชนบทของสภา ตำบล ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ						☐
2	การประสานงานโครงการ อพป. เกี่ยวกับ การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ตามนโยบายความร่วมมือของกระทรวง ศึกษาธิการ						☐
3	ร่วมมือกับทางโรงเรียนและหน่วยงานทาง การศึกษาในการป้องกันและแก้ปัญห ยาเสพติดให้โทษ						☐

ข้อ	รายการ	ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
4	การปฏิบัติงานพิเศษตามที่นายอำเภอและ หน่วยงานอื่น ๆ มอบหมาย เช่น งาน กสช. งาน ทส.ปช. งานรัฐพิธี						☐
5	การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ของอำเภอ						☐
6	การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของชาวเขา และชนกลุ่มน้อย ในเรื่องความรู้หนังสือ และการส่งเสริมอาชีพ						☐
7	การวางมาตรการในการป้องกัน และ แก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในสถานศึกษา						☐
8	จัดอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับความ มั่นคงของชาติให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์และข้าราชการในสังกัด						☐
9	การระดมสรรพกำลังเพื่อให้การสนับสนุน โรงเรียน และหน่วยงานทางการศึกษา ในการจัดโครงการเกี่ยวกับความมั่นคง ของชาติ						☐

ข้อ	รายการ	ศึกษานิเทศก์อำเภอบริการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
10	การส่งเสริมสนับสนุน ให้ความร่วมมือ ในการดำเนินงานและร่วมแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ตามโครงการของกระทรวง ศึกษานิเทศก์ เช่น โครงการพัฒนาชนบทด้าน การศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ระดับตำบล โครงการปลูกต้นไม้ ฯลฯ						☐

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อ เสนอแนะในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษา
ของศึกษานิเทศก์อำเภอ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและกรุณาให้ข้อ เสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและ
กิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

- ความคิดเห็น
-
-
-
-
-

- ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านตรวจติดตามและประเมินผล

- ความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

- ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านกิจกรรมการศึกษา

- ความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

- ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

4. ความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานด้านกิจการพิเศษ

- ความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

- ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

5. ความคิดเห็นและเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

- ความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

- ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
จนสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายเสริมปัญญา ชื่อสกุล เทียมวัน

เกิดวันที่ 15 พฤษภาคม

พุทธศักราช 2499

สถานที่เกิด

12 หมู่ 3 ตำบลเจ้าปลุก อำเภอมหาราช

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

172 หมู่ 3 ซอย A6 หมู่บ้านสินธรรังสิต ถนนติวานนท์

ตำบลบางขุน อำเภอมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

ศึกษาธิการอำเภอ (เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา) ระดับ 5

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเขตคลังชั้น กทม. ช่วยราชการ

กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2510 ประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดโบสถ์"อนุกุลสังฆกิจวิทยาการ"

พ.ศ. 2513 ประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนบ้านหม้อ"พัฒนราษฎร์"

พ.ศ. 2516 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นสูงจากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม จากกรมการฝึกหัดครู

พ.ศ. 2526 ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากมหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2534 การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

การบริหารงานวิชาการและกิจการการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามที่คณะ
ของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 6

บทคัดย่อ
ของ
เสริมปัญญา เทียมวัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม 2534

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศกร
อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและ
กิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศกรอำเภอ ใน 4 ด้าน คือ งานด้านวิชาการ งานด้านการตรวจ
ติดตามและประเมินผล งานด้านกิจกรรมการศึกษา และงานด้านกิจการพิเศษ 2. เปรียบเทียบ
ทักษะของศึกษานิเทศกรอำเภอ ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศกร
อำเภอ ใน 4 ด้าน จำแนกตามวุฒิและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษานิเทศกรอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปี 2532 - 2533 จำนวน 144 คน โดย
จำแนกเป็นศึกษานิเทศกรอำเภอ 41 คน นักวิชาการศึกษา 30 คน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าเกี่ยวกับการ
บริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศกรอำเภอ ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 48 ข้อ การ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และทดสอบสมมุติฐานการ
วิจัยด้วย t-test และ F-test

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ศึกษานิเทศกรอำเภอปฏิบัติงานในระดับมาก 1 ด้าน คือ งานด้านกิจกรรมการ
ศึกษาปฏิบัติงานในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ งานด้านวิชาการ และงานด้านการตรวจติดตามและ
ประเมินผลสำหรับการบริหารงานในด้านการพิเศษอยู่ในระดับน้อย

2. ศึกษานิเทศกรอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีทักษะ
ต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศกรอำเภอ ในงานด้านวิชาการ งาน
ด้านการตรวจติดตามและประเมินผล และงานด้านกิจกรรมการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในงานด้านกิจการพิเศษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 4 ด้าน

4. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ในงานด้านวิชาการ งานด้านการตรวจติดตามและประเมินผล และงานด้านกิจกรรมการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในงานด้านกิจการพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ACADEMIC AFFAIRS AND EDUCATIONAL ACTIVITY ADMINISTRATION OF THE
DISTRICT SUPERINTENDENTS AS PERCEIVED BY DISTRICT SUPERINTENDENTS
EDUCATIONAL ACADEMICIANS AND SECONDARY SCHOOL PRINCIPALS IN
EDUCATION REGION VI

AN ABSTRACT

BY

SERMPANYA TEAMVAN

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

January 1991

The purposes of this research were 1) to study and to compare the opinions of district superintendents, educational academicians, and secondary school principals towards the administration of academic affairs and educational activities in 4 aspects : academic affairs, inspection, follow - up , and evaluation, educational activities and special activities affairs; 2) to compare the opinions of district superintendents towards the administration of academic affairs and educational activities in 4 aspects, classified by their educational back ground and their administrative experience.

The sample consisted of 41 district superintendents, 30 educational academicians, and 73 secondary school principals, under the department of education in educational region 6 in academic year 1989 - 1990 totally 144 persons. The questionnaires with rating scale consisting of 48 questions were used to collect the data. Means, standard deviation, percentage, t-test and F-test were used to analysis the data.

The results were as follows :-

1. Academic affairs and educational activity administration of the district superintendents as perceived by district superintendents, educational academicians and secondary school principals were at the high level in educational activities, were at the medium level in academic affairs and inspection, follow - up , and evaluation and were at the low level in special activities affairs.

2. The opinions of district superintendents, educational academicians, and secondary school principals were statistically

significant different at .05 level in the administration of academic affairs, inspection, follow - up , and evaluation and educational activities. There was no statistically significant difference in the administration of special activities affairs.

3. The opinions of district superintendents, classified by their educational back ground, towards the administration of academic affairs and educational activities, were no statistically significant different.

4. The opinions of district superintendent, classified by the administrative experiences, towards the administration of academic affairs, inspection, follow - up, evaluation, and educational activities were not statistically significant different. But the opinions towards the administration of special activities affairs were statistically significant, different at .05 level.